

Улфат
ГУЛБОҒ

Девон

Тошкент
Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти
1988

УЛФАТ

Гулбоғ: Девон.— Т.: Адабиёт ва санъат нашриёти, 1988. — 160 б.

Улфат домланинг касби асли бухгалтерлик. Бироқ, унинг ҳаёти фақат чўт қоқиндан иборат бўлмаган, буш вақтларини классик адабиётимиз мутолааси билан ўтказиб, ғазаллар машқ қила борган.

Домла бугун тўқсон ёшни қоралаб бораётган экан, умрининг тўқсон баҳоридан «Гулбоғ» номли назмий гулдаста — девон тайёрлабди. Ўйлаймизки, закий ғазалхон ушбу девонни кекса қалбнинг баҳоли қудрат тароналари сифатида қабул қилдилар.

Ўз2

Улфат. Цветущий сад: Стихи.

У $\frac{4702570200-18}{М 352 (04)}$ 36—88

© Гафур Гулом номи-
даги Адабиёт ва
санъат нашриёти,
1988 й.

ISBN 5—635—00021—5

ҒАЗАЛЛАР

МАДҲИЯ

Партия мадҳи била қилдим сўзимни ибтидо,
Чунки ул халқим учун ҳар ишда бўлди раҳнамо,

Эркин — озодлик шнорин айлади оламга фош,
Офтоб янглиғ жаҳон саҳнига ул сочи зинё.

Барча миллатлар аро дўстлик биносин қурдиким,
Кўрмаган олам кўзи бу турфа мустаҳкам бино.

Айлади обод кўнгилларни билим нурин сочиб,
Жаҳлу тугён дардига Луқмон каби қилди даво.

Бир муаллимким, билимдон Ленин устози унинг,
Тарбият айлаб қилур кўп норасоларни расо.

Ақлу идрок ила иш тутди оғир кунларда ҳам,
Тўғри йўлдан бошлади, халқ унга қилди иқтидо.

Бўлса ер сатҳи варақ, денгиз сувин айлаб сиёҳ,
Ёзсанг Улфат партия мадҳида сўз бўлмас адо.

1984

ЛЕНИН БОБО

(Мувашшаҳ)

Лавҳи дил номинг била топгай сафо,
Эй азиз муҳтарам, кони вафо.

Еру кўк ақлингга таҳсинлар ўқир,
Неки дерсан, элга айни муддао.

Нур илмингдан ёруғ бўлди жаҳон,
Сен қуёшдек элга бахш этдинг энё.

Инқилоб осмони сендан топди нур,
Зулм эли ер қаърида бўлди фано.

Нутқинг этди меҳнат аҳли тозарўҳ,
Шул сабаб, бўлдинг уларга нешво.

Бўлди зарбингдан жафо тахти ҳалол
Қудратинг шамшири қилди ерга жо.

Офтоби адл нурин тарқатиб,
Берди меҳнат аҳлига обу ҳаво.

Барча миллат топди озодлик абад,
Қолмади бегона, барча ошно.

Ою йиллар ўтди, ўсдик, яшнадик,
Берди Улфатга йўлинг умри бақо.

1984

ВАТАН МЕҲРИ

Қаю кўнгилда бўлса заррача меҳри Ватан пайдо,
Садафдекдурки бўлгай кўксида дурри адан пайдо,

Ватан бир онадирким тарбиятлар айлабон ҳар дам,
Қилур юз қаҳрамону минг суманбар сиймтан пайдо.

Ватан саҳнига ул кунким адолат ёмғирни ёгди,
Кетиб шўридалик, гул унди, бўлди кўп чаман пайдо.

Ватан гулзорида халқим тузиб озода жамъият,
Қилурлар гўйнё ҳар бир чаманда анжуман пайдо.

Ватан Ширини ширин сув учун кўргузди ширинлик,
Дам ўтмай бўлди минг Фарҳоду юзминг Кўҳкан
пайдо.

Ватан таълимгоҳи илму фан арбобига тўлди,
Деди кекса жаҳон ҳам бўлмаган бу ҳеч қачон
пайдо.

Ватан қўрғонига душман тилар гар раҳна солмоқлик,
Қилур ўз жонига зулм, ўзига айлаб кафан пайдо.

Ватан таърифида тил лолу бўлгай ақликул¹ ҳайрон,
Нечук Улфат бўлур сендан анга лойиқ сухан пайдо.

1943

¹ Ақликул — шукамал ақл.

ДАВЛАТ МЕНГА

Етди ижод оламида қанча кўп меҳнат менга,
Лекин элдин келди меҳнат сўнгидан ҳурмат менга.

Завқ аҳлини суҳбати тортди ўзига донмо.
Манфаатлар берди чунким завқлик суҳбат менга.

Камтарин шогирд бўлиб қилдим Алишер хизматин,
Баркамоллик йўлларин кўрсатди бу хизмат менга.

Саъдию Жомий, Фузулий сўзларининг қатраси,
Баҳра бирла завқ берди, келди бу хислат менга.

Сайфию Маҳжур, Анисий бирла Боқий ҳам Мунир,
Берди тўлқунлик Ҳабибий шеър учун рағбат менга.

Ишқ завқини тотмаган шеър оламин сайр айламас,
Илтифот этди бу ишни ишқ ила қурбат менга.

Шубҳа қилманг сўзларимга лоф эмас, ёлғон эмас,
Келди охир чин сўзимни айтгали фурсат менга.

Гуллаган давронимиз мадҳин қилур Улфат мудом,
Булбулосо сайрамоқликдир улуғ давлат менга.

1984

ШАЙДО

Эрурман гул Ватан боғига шайдо,
Гулига, балки япроғига шайдо.

Берувчи элга ўз оби ҳаётин,
Салобатлик баланд тоғига шайдо.

Асалдек сувлари дарё яратган,
Саноқсиз сой-у ирмоғига шайдо.

Кўриб водийларни бўлмай бўлурму,
Зару олтинли тупроғига шайдо.

Қамашгай кўзларнинг қилсанг саёҳат,
Бўлурсан шаҳру қишлоғига шайдо.

Агар чорва элни меҳмони бўлсанг,
Қилур сут бирла қаймоғига шайдо.

Баланд овозда Улфат деки: бўлди
Гўзал, кенг ўлка ҳар ёғига шайдо.

1984

ВАТАН МАЙДОНИГА

Мен борай, жоним, Ватан майдонига,
Қақшатай, офат солай ёв жонига.

Дил ўчоғида ёнар нафрат ўти,
Ўт қўяй душманин хону монига.

Барқдек тешени — урай айлаб нишон
Ёвни кўксининг ўқим пайконига.

Қон ичувчи ваҳшийлар жисмини тилай,
Токи ботсин жисми оққан қонига.

Совурай кўкка бўлиб бўрон мисол
Етганим соат, бало хирмонига.

Ёзсанг, эй Улфат, зафарлар номасин,
Қаҳрамон тугро, Ватан девонига.

1942

УСТИГА

Эй Ватан, фармойишинг бўлсин азиз бош устига
Қайғумиз амринг хатин ҳурмат билан қош устига.

Топди халқим қонига бирлик, садоқат хатти нақш,
Тек туrolмас етса заҳмат қон-қариндош устига.

Хомтаъма ёвнинг томоғига тиқилгай устихон,
Суқ гадодекким ўзин ташлар пишнқ ош устига.

Қаҳрамон ўғлонларинг душманини ерга тенг қилур
Пошнаси толқон этар, қўйса қадам тош устига.

Ёвини кўксингдан қувармиз чекма гам, эй ҳур Ватан,
Чунки доно партия ўлтирди кенгош устига.

Сен буюрсанг ёв сари бормоққа Улфат дер сенга
Эй Ватан, фармойишинг бўлсин азиз бош устига.

1942

ТУҲФА

Туҳфа қилдим элга ашъоримни мен журъат қилиб,
Шояд эл кўнглини олса, сидқ ила хизмат қилиб.

Белни боғлаб хизмат этса меҳр экиб эл кўнглига,
Раҳмат олса мен учун ҳар ишни беминнат қилиб.

Фахр бирла сўзласа, боғлар қилиб чўл ўрнида,
Халқимиз тўлдирганини, ноз ила неъмат қилиб.

Тоғ-тоғ хирмон оқ олтидан бино қилганлигин,
Юртимиз деҳқонлари тинмай ҳалол меҳнат қилиб.

Олти ўн йилда шаҳар, қишлоқ бутунлай ўзгариб,
Ўзга олам бўлганини барчага ибрат қилиб.

Раҳнамолик қилганин халқимга доно партия,
Сўзласа завқ бирла ҳар бир кимсага, суҳбат қилиб.

Бу гулистондек ватан шавқида булбулдек наво,
Айласа элга ўзини доимо Улфат қилиб.

1984

ИНҚИЛОБ

Октябрда токи қилди наъра бунёд инқилоб,
Салтанат тахтини буткул қилди барбод инқилоб.

Берди Маркснинг фанига доҳимиз Ленин ривож,
Айлади бу фан ривожии бирла ижод инқилоб.

Инқилоб осмонида эрк нурини сочди қуёш,
Элни қилди зулм занжиридан озод инқилоб.

Қайғу зиндонида эрди бенаво эл барчаси,
Зарра доғ қўймай кўнгилда айлади шод инқилоб.

Илму фан гулзори гулларга тўлиб бўлди баҳор,
Эски вайронлик йўқолди, қилолди обод инқилоб.

Эл оқизди чўлга ширин сувни, айлаб чўлни боғ,
Қилди пайдо сув учун мингларча Фарҳод инқилоб.

Барча миллатлар бўлиб дўст, яйради Улфат букун,
Тўқ, гўзал турмуш тўзишда бўлди устод инқилоб.

1984

ИТТИФОҚ

Иттифоқлик барча элда катта қудратга сабаб,
Тоғни толқон қилса бу куч, бўлмагай ҳаргиз ажаб.

Соҳиби фазлу ҳунар, эл ичра бўлгай мўътабар,
Бонси фахр ўлмагай, ақл аҳлига наслу насаб.

Хулқи хушлик бирла одобни демнш инсонга зеб,
Кексаларга меҳру шафқат, ёшга зийнатдир адаб.

Бўлса кўп дўстнинг, ҳамиша умр касрида севинч,
Асрагай гам лашкаридан, бахш этар айшу тараб.

Толиби илму ҳунар бўлсанг бу йўлда толмакнм,
Орзу бўлгай муяссар, жон била қилсанг талаб.

Обрўсин сақлагай, нодон учун хомушлик,
Мағзи йўқ писта бўлур расво, агар ул очса лаб.

Борига қилгил қаноат, бўлма ҳирсининг бандаси,
Еткарур Улфат, ҳарислик жонинга ранжу тааб¹.

1984

¹ Р а н ж у т а а б — машаққат — кулфат.

КИТОБ

Дил оламин ёритгувчи бир офтоб, китоб,
Ақлинг гулининг парвариши обу тоб, китоб.

Илму ҳунар калиди, ўқиш бирла ўрганиш,
Мақтаб уйдадур сабаби иктисоб, китоб.

Жаҳлинг қоронғусини ёруғ қилгучи билим,
Нур бергучи билимга, эрур беҳисоб китоб.

Нодон эрур бировки, китобдан йироқ эрур,
Донолик ўргатувчи муқаддас китоб-китоб.

Олам сирини гар ўқисанг айлагай аён,
Сирлар жаҳонига ўзин этган ниқоб китоб.

Ҳамсуҳбатинг китоб эса, танҳолик айб эмас,
Овлар кўнгилни ҳар сўзи гўё шароб, китоб.

Олийжаноблик истасанг, Улфат, китоб ўқи,
Қилгай кишини шубҳасиз, олийжаноб китоб.

1976

БАҲОНА ҚИЛИБ

Паривашимга тикилдим, сўзим баҳона қилиб,
У ҳам кўз ўқин отди, мени нишона қилиб.

Келурму деб йўлига кўз тутар эдим доим,
Кўнгилга меҳрини жойлаб, кўзимни хона қилиб.

Қўлимга келмади ҳеч, ул балад учар қушдек,
Агарча йўлига септим, ёшимни дона қилиб.

На бўлғай эрди агар кўз учида бир боқса,
Саховат этса ғарибга у бой, иона қилиб.

Умид этиб неча бор, ўксидим жавоб олмай,
Узоққа кетгани чоғ, қанча хат равона қилиб.

Ироққа отди мени, васли боғидан Улфат,
Юрарман энди отин дам-бадам тарона қилиб.

ДУСТ

Эй кўнгил, ёр эт ўзингга қадрлик дилхоҳ дўст,
Сен билан ҳар ишда бўлсин жон каби ҳамроҳ дўст.

Бўлса чин дўстинг ҳамиша қайғудан озод сен,
Ёғса ғам бўрони бошга, дафъига хиргоҳ¹ дўст.

Эҳтиёт эт, дўст танлаш чоғи жамъият аро,
Бўлмасин сенга яқин, ғофил топиб гумроҳ дўст.

Дўсти нодондан зирак душманни афзал дейди
Айлагай душман ишини, бўлса нодон гоҳ дўст.
халқ,

Қўнса бошингга Ҳумо, бахтингга мағрур бўлма
Бўлмаган ҳеч кимсага бу мансаб ила жоҳ дўст.
ҳеч,

Молу мансабга биров дўст бўлса қилма эътимод,
Кўрсатур гарчи ўзини сенга давлатхоҳ дўст.

Дўстларнинг суҳбатида топдинг, Улфат, эътибор,
Шукр қилким, суҳбатингдан қилмади икроҳ² дўст.

1984

¹ Х и р г о ҳ — чодир.

² И к р о ҳ — ёмон кўриш, жирканиш.

ТОР-МОР АЙЛАР ПАЙТ

Келди, дўстлар, ёвни булқун тор-мор айлар пайт
Кўзларига кенг жаҳонни тангу тор айлар пайт.

Биз сари эсди зафар шаббодаси, етди келиб,
Тозалаб гулшанни саҳнин беғубор айлар пайт.

Қочгали йўл топмагай, қор босди бўлди ҳоли танг,
Овчилар, келди қуёнларни шикор айлар пайт.

Найзага санчиб неча ёшларни қилди бенишон,
Бу маҳалдир найзасин ўзига дор айлар пайт.

Тўкди беҳад бегуноҳлар қонин, энди бизга ҳам
Қонларидан етди ерни лолазор айлар пайт.

Армня халқимга чин кўнгли била пайвандким
Келса ҳам бок айламас гар жон нисор айлар
пайт.

Қаҳрамонларга бўлиб вобаста Улфат сафда бўл,
Танда бор қудратни келди ошкор айлар пайт.

1942

АБАС

Бевафо бирла қилинган аҳду паймондир абас¹,
Бовар айлаб сўзига ўтган бари ондир абас.

Меҳрсиз бўлса нигоринг айлама жонинг фидо,
Васл умиди бирла тун-кун ютганинг қондир абас.

Ҳусн даврин бевафолар ўткарур беқибат,
Билмагайким, ўтгани бу даври даврондир абас.

Ишқсиз бебаҳраларга қилма жоно илтифот,
Қадр билмасларга қилган лутфу эҳсондир абас.

Васл имкони агар мавжуд эрур ёринг била,
Бил ғанимат, билмасанг қадрини имкондир абас.

Улфато, қилма талаф², қимматли умринг бир нафас,
Ўтқариб бекор уни, сўнгги пушаймондир абас.

1984

¹ А б а с — беҳуда.

² Т а л а ф — горат, совурилиш.

ЭХТИЕЖ

Эй кўнгил, ҳар кимсага сен қилма изҳор эҳтиёж,
Ғунчадек очма оғиз, гарчанд бисёр эҳтиёж.

Бўлмоқ истарсен агар эл ўртасида мўътабар,
Қил қаноат бориға, фош этма зинҳор эҳтиёж.

Хорлик кўргай киши меҳнатдан этса эҳтироз¹,
Қоплагай умрин агар, ким бўлса бекор, эҳтиёж.

Қанча тўқлик, қанчалар турмуш фаровон бўлса ҳам,
То ҳаёт мавжуд экан, инсон учун бор эҳтиёж.

Жон билан бергил мадад, ким бўлса ҳожатманд агар,
Мардлик кўрсат, бировни қилмасин хор эҳтиёж.

Манфаат ёшларга бергай, гарчи аччиқ келди панд,
Ким сезар доруга ҳар ким бўлса бемор эҳтиёж.

Мард агар номардга муҳтож бўлса ҳайрон бўлмаким,
Занглагач, оийнани кулга қилур зор эҳтиёж.

Ўзгаларнинг ҳожати бўлса жаҳонда ўзгача,
Сенга, эй Улфат, эрур васли руҳи ёр эҳтиёж.

¹ Эҳтироз — ўзни четга олмоқ.

КАЖ

Илтижоларга қулоқ солмас агар дилдор каж¹,
Қўп қийин ошиқ учун, ёнида бўлса ёр каж.

Чарх кажрафтор деб қилма шикоят эй кўнгил,
Каж бўлур ҳар ерда иш, гар сендадир рафтор каж.

Топмагай кажтабълар, эл панди бирла ростлиғ,
Ичмагандек яхши доруни, эса бемор каж.

Кажтабиатлар ёқимсиз сўзлагай суҳбат аро,
Бермагай яхши садо соз узра бўлса тор каж.

Мақсади кажлар умидин қасрида бўлмас бақо,
Тез бўлур вайрон иморатда қачон девор каж.

Улфато кажлик ёмон хислат эмнш аҳбоб аро,
Можароларга қўшилма, бўлмагил зинҳор каж.

1984

¹ К а ж — эгри, қайсар.

ИЛОЖ

Дардима эй дўстлар ёрим висолидир илож,
Телба ақлимга висолининг хаёлидир илож.

Айрилиқ тоши тегиб синдирди кўнглим шишасин,
Энди бунга мўмиёдек қорахolidир илож.

Талх эрур комим фироқни заҳрини тотгач бу дам,
Маҳвашингни дедн эл, ширини мақolidир илож.

Ҳар тараф шишлар танимда бўлди пайдо войким,
Бу жароҳатларга ёримнинг рўolidир илож.

Нуқталарким бермагай ором кўнгилга кечалар,
Ёзгали бу нуқтани дилбар савolidир илож.

Интизорлик дардидин Улфат чекарсен оҳлар,
Келгай охир, бунга ёрингнинг жаmoidир илож.

1983

ХАРАЖ

Бемашаққат топмоғинг роҳат хараж¹,
Хизмат этмай кўрмоғинг иззат хараж.

Қаҳрамонлик жангда ё меҳнатдадир,
Эл аро бўсиз, топиш шуҳрат хараж.

Қўлга гул келмас тиконнинг захмисиз,
Ёр васли чекмайни меҳнат хараж.

Элга ёқмас ишга, одат қилма ҳеч,
Бўлгуси тарк айламоқ одат хараж.

Утмайни фурсат ишингни қил мудом,
Сўнг топиш бу иш учун фурсат хараж.

Бил ғанимат дўстларингнинг суҳбатни,
Бўлмасидин илгари суҳбат хараж.

Ёр висолин шукрин этмай ажрадим,
Қайта топмоқ бўлди эй Улфат хараж.

1980

¹ Х а р а ж — имкондан ташқари.

ҚОРА СОЧ

Тўлғаниб аждар каби икки ўрилган қора соч,
Дер, яқин келсанг ўрарман, жон кераклик бўлса қоч.

Мен паришонҳолман ул сочга гоҳо термулиб,
Толпинур жоним уни тутмоқ учун очиб қулоч.

Нозаниним ҳусни андоғ баркамолким, гўйиё
Айламиш деҳқони қудрат, ҳусн хирмонида чоч.

Ул пари ҳуснига боқмоқдан кўзим тўймайди ҳеч,
Э кўнгил, ишқ аҳли ичра сенча йўқдир кўзи оч.

Ойга ташбеҳ айламиш ҳуснин унинг нодон рақиб,
Қайда тенг бўлгай қуёшга кулга булғонган кумоч.

Ноумидлик дарди кўнглим хонасин берк этдиким,
Марҳамат айлаб келиб, эй нозанин кўнглимни оч.

Лутф ила ёринг демиш, Улфатнинг аҳволин сўрай,
Эй кўзим гавҳарларинг бўлса унинг йўлига соч.

1984

ФАРАҲ¹

Еткурар наврўзнинг кўнглимга айёми фараҳ,
Яшнаган олам жамоли, лоланинг жоми фараҳ.

Ям-яшил боғлар берар ўз ҳуснига оро букун,
Бу чаманларнинг бу дам оламга инъоми фараҳ.

Сочларин домин ёзиб ҳусн аҳли топгай шодлик,
Бу сифатким бахш этар сайёдга домн фараҳ.

Гунчалар оғзин очар кулкуга булбулни кутиб,
Сабзалар ҳам бош кўтаргай, барчанинг коми
фараҳ.

Дона сочгай ерга деҳқон ризқ йўлини очгали,
Бу ширин меҳнатнидир оғозу анжомн фараҳ.

Бу гўзал мавсум бағишлар коинотга янги жон,
Рухпарварлик била наврўзнинг иқдоми фараҳ.

Сўзларинг элни фараҳманд этса Улфат шод бўл,
Навбаҳор мадҳида келган шеър илҳоми фараҳ.

1984

¹ Ф а р а ҳ — шодлик.

ҚАДАҲ

Бу кеча тутди менга дилбари танноз қадаҳ,
Уни силқорсам олиб, сунди яна боз қадаҳ.

Ёр ўзи журъан май тотди, юзи бўлди чаман,
Бода тоби била берди унга пардоз қадаҳ.

Дилда борини дедим, жонима миннат қўяйини,
Бу кеча қилди мени ёр ила ҳамроз қадаҳ.

Дам-бадам етди қулоғимга қадаҳлар жаранги,
Мен учун бўлди бу дам базм ичида соз қадаҳ.

Шод эдим шунчаки, гайрига бу давлат йўқ эди,
Барчадин мансабими айлади мумтоз қадаҳ.

Васл боғида учуб юрдим ўшал тун бедор,
Бахш этиб кўнглима қушлар каби парвоз қадаҳ.

Не қадаҳ бор, не май Улфатда будур маҳзи хаёл,
Ёр ўзи базми висол, ишва маю ноз қадаҳ.

1975

ЧАРХ

Қачонким саҳнада жонон урар чарх,
Мешинг жисмимда гўё жон урар чарх.

Қулиб гулюз била айланса ул шўх,
Дегайсиз, бир гулихандон урар чарх.

Агар чарх сабзранг кўйлақда урса,
Тинар кўзлар, магар осмон урар чарх.

Муаттар сочлари ҳар айланишда,
Сочар ҳидлар, дедим бўстон урар чарх.

Фалак чархи қийини айлангай, аммо
Бу барно енгилу осон урар чарх.

Қошин шамширию кўзлар қароши,
Қилай кўбларни деб қурбон урар чарх.

Юзи ҳар айланишда шуъла сочган,
Деди Улфат, маҳитобон урар чарх.

1985

ТАЛХ

Кеча сўз қотди менга дилдор талх,
Бунча бўлмас сўз аччиқ, гуфтор талх.

Тингламоқдан ўзга менда чора йўқ,
Дору андоқким нчар бемор талх.

Кутмас эрдим талх сўз ёр оғзидан,
Рози эрдим сўзласа ағёр талх.

Кўрмайин дермен рақибларнинг юзини,
Комими айлар совуқ дийдор талх.

Эл аро топмоқ тиларсен обрўй,
Ҳеч кишига сўзлама зинҳор талх.

Сўзла ширин Улфато эл мадҳида,
Қилма ўз умринг юриб бекор талх.

1976

ЭЙ ПАРИЗОД

Йироқ кетдинг агарчи эй паризод,
Хаёлинг бирла донм дил эрур шод.

Бузилди сен кетиб кўнглим уйи ҳам,
Қилурсанму келиб ул уйни обод.

Омон бўл, гарчи сен мендан йироқсан,
Вафосизликни қилма менга иснод.

Мени ўт ичра ташлаб куйдиурсан,
Чидармен, қилмагаймен доду фарёд.

Ширин номингни эслайман ҳамиша,
Чунонким ёрин эслар эрди Фарҳод,

Менга ҳамдамлигингни тарк қилдинг,
Қилур ҳамдамлик энди менга ижод.

Умид Улфат қилур лутф айлаб охир,
Келиб қилгунг уни қайғудан озод.

1984

КЕТДИ ЁР

Кетди ёр ишқи била хушу хирад,
Етди бошимга аламлар беадад.

Ғамзалар айлаб асир этди мени,
Йўқса севмоққа йўқ эрди менда ҳад.

Васл уйида бўлган эрдим комрон,
Давлатимга гайрлар қилди ҳасад.

Ажратиб ундан мени, берди азоб,
Ўртамизга боглаб нғво бирла сад.

Қанча ёлбордим, яқинлик топмадим,
Бермади бу ишда иқболим мадад.

Кечалар юлдуз санайман, уйқусиз,
Бўлди олам гўйиё менга расад¹.

Ишқ аро меҳнатга Улфат ғам ема,
Мард кишига келди ошиқлик санад².

1984

¹ Р а с а д — юлдузлар ҳаракатини ўрганадиган жой.

² С а н а д — суяшчиқ.

ҚОҒОЗ

Жаҳонда қилди пайдо ул маҳалким, илму фан қоғоз,
Бутун олам элига бўлди фахри анжуман қоғоз.

Сўзин тил айтур, аммо ёзгали қоғозгадир муҳтож,
Эрур ҳожат барору зевари ҳусни суҳан қоғоз.

Тафаккур ҳосилни дониш эли ёзмоқ била боғлар,
Демоқ мумкин, бу нисбат бирладир маҳкам расан
қоғоз.

Қалам ошиқлик изҳор айлагай доним эгиб бошини,
Нечунким, оқ кўнгил, хуш чеҳра ҳам синин бадан
қоғоз.

Чаманда ранг-баранг гуллар ичида настарандир хўб,
Ҳаёт боғидаги гуллар аро барги суман қоғоз.

Ширин сўзлар, гўзал қизлар каби қоғозда акс этса,
Уқиб роҳат топар диллар, бўлур гўё чаман қоғоз.

Ёзиб қоғозга Улфат арзи аҳвол эт нигорингга,
Ки шояд раҳм этар, очгач бориб, лафзу даҳан қоғоз.

1980

ТОҒЛАР

Навбаҳор айёми хўб ўлмиш муфарриҳ, тоғлар,
Сабз бахмалдек ёзилмиш, саҳнига япроғлар.

Тутса занг, қиш фасли ичра гар кўнгил ойинаси,
Бергали сайқал, саёҳат айлангиз ўртоғлар.

Сув каби гар оқсангиз, етгай кўнгилга софлик,
Ким сукунат лоланинг кўксига қўймиш доғлар.

Тоғ аро ичмоқ қимиз, танга ҳаловат бахш этар,
Бу ҳаловат бирла соғ бўлгай, неча носоғлар.

Турфа чекмиш нақшлар тоғларга, наққоши баҳор,
Рашк занжирида побанд бўлса тонг йўқ, боғлар.

Тоғ эли меҳмон учун қурмиш, гўзал чодирларин,
Борсангиз доим муҳайёдир қимиз, сарёғлар.

Сайр чоғи завқдан Улфат деди, такрорким,
Навбаҳор айёми хўб ўлмиш, муфарриҳ тоғлар.

1928

ҚИЛУР

(Фарҳод ГЭСи қурилишига)

Халқим жаҳонга ўзини ангуштнамо¹ қилур,
Бир коргоҳи нурни, яъни бино қилур.

Зулмат вужуди қолмагуси ўлка саҳнида,
Бу ер қуёши қай куни бахши зиё қилур.

Ғайрат қўлида тешани тоғ кўрди, бўлди паст
Таҳсин бу кучга деб ўзи ҳардам садо қилур.

Лаб ташналикни дардида сарғайди юзлари,
Бу водиларки халқ анга булкун даво қилур.

Зоғ учмаган бу даштлар энди бўлиб чаман,
Гуллар очарки шоҳиди булбул наво қилур.

Улфат белини боғлади хизматга жон билан,
Бўлса агар бу йўлда керак, жон фидо қилур.

1943

¹ Ангуштнамо — илғорликда намуна бўлиш.

ДАВРОНЛАР

Кўзга ташланур ҳардам, гулшану хиёбонлар,
Мамлакат бўлиб обод, яшнади гулистонлар.

Комрон совет халқи, муҳташам биноларда,
Иўқ эрур кўнгилларда зарра доғу армонлар.

Элга бўйсуниб дарё, сув таратди саҳрога,
Тўлди шира-шарбатга эски чўл-биёбонлар.

Ерга меҳр этиб изҳор, меҳнатин нисор айлаб,
Бебаҳо «оқ олтин»дан тоғ яратди деҳқонлар.

Тўқди дур-жавоҳир тоғ, тўлдириб Ватан қўйнин.
Ишчилар кучи бирла, очти огзини конлар.

Илму фан тараққийси кашф этиб фалак сиррин,
Сайр этар фазоларни голибона инсонлар.

Кўрмади жаҳон асло, давримиз каби даврон,
Гарчи кўҳна бу олам кўрди қанча давронлар.

Бу қувончли давроннинг васфин айлабон ҳар чоғ,
Ёзсанг арзигай Улфат, қанча шеъру дostonлар.

1981

ЖОНОНЛАР

Боғ аро хиром этгач, лолаюзли жононлар,
Гул тақиб топар зийнат, боғлар-гулистонлар.

Сарвқад парирўлар ташласа қадам ҳарён,
Боғбон сочар йўлга жанбил ила райҳонлар.

Сайрамас нечун булбул, ғунча кулмагай нега,
Гулшану чаман ичра юрса лаълихандонлар.

Сочларин хаёлида бошда турли савдолар,
Қанча бор бу савдода хотири паришонлар.

Тенг эмас қуёшимга ҳусн аро жаҳон ичра,
Гарчи кўп бу гулшанда орази дарахшонлар.

Эй пари, йўлинг тўссам, қилмадинг менга парво,
Айладинг бўлақларга қанча лутфу эҳсонлар.

Сўзламоқ ҳавас қилма, ҳусн васфидан Улфат,
Топмай унга лойиқ сўз, ўтди кўб сухандонлар.

1981

ЧОДИР

Саёҳат чоғи кўрдим, бир ажаб роҳатфизо, чодир,
Ҳавоси бирла қайғу дардига бешак даво, чодир.

Тикилмиш сабзазоре ичраким саҳни зумуррадфом¹,
Фалак осо музайян этгали ранги бажо, чодир.

Уни ким кўрса дер, зийнатда гўё чодирни жамшид,
Кириб ўлтирсангиз гоят муфарриҳ, хушҳаво, чодир.

Фалакнинг гардишидан топса занг ҳар кимсанинг
кўнгли,
Латофат кўрсатиб унга, берар яхши жило чодир.

Таши осмони ранглик, ичкари шойи билан атлас,
Қабул этгай кулиб меҳмонни донм бебаҳо, чодир.

Қурилди неча кун чодир ичнда суҳбати аҳбоб,
Қўйиб қаймоғ, қизим, бизларни қилди кўб ризо,
чодир.

Кўриб нақшу нигорин, ҳайрат ичра деди Улфатлар,
Жаҳонда бўлмагандир бу каби ҳаргиз бино, чодир.

1928

¹ Ф о м — ранг.

САРВИНОЗ

Жилва чоғи қоматингни сарвиноз,
Кўрса қилгай қад букиб арзи ниёз.

Тан йўлингда бўлди гўёким ғубор,
Этмадинг сен босмоқ ила сарфароз.

Бевафолик ҳусн элиннинг одати,
Лек қилмас ошиқидан эҳтироз.

Яхши кунлар бўлгай эрди эй кўнгли,
Ёр ила суҳбатда, бўлсанг аҳли роз.

Ишқ сози мунгли куйни тарк этиб,
Бўл ширин хурсандлик йўлида соз.

Ёлборур Улфат сенга, эй нозанин,
Айлагил лутфингни кўп, жабрингни оз.

1926

ҲАНУЗ

Умр кексайди-ю дилда ҳаваси ёр ҳануз,
Туну кун ойинадек ошиқи дийдор ҳануз.

Гарчи ёрим мени тарк этди боқиб агёра,
Келса деб кўзни тикиб, мен йўлига зор ҳануз.

Ор эмиш оқсоч ила ошиқи дийдор ўлмоқ,
Юрамен ёр изидан, айламайин ор ҳануз.

Ишқбозликни йигитларга демнш хос, аммо
Эй йигитлар, сафингизда қадамим бор ҳануз.

Қанча умр ўтди оқин сув каби ошиқликда,
Дил қуши ишқ тузоғида гирифтор ҳануз.

Қаридим энди муҳаббатни, дедим, тарк қилай,
Лек кетмайди кўнгил сатҳидан осор ҳануз.

Завқ бахш айлагай Улфатга санамлар ишқи,
Шул сабаб ишқ кўринур менга улуғвор ҳануз.

1984

КИТОБАТИНГИЗ

(Ҳабибий мактубига жавоб)

Ҳабибий, тегди келиб, бу гўзал китобатингиз,
Балоғат ила тўла, ҳуққайи фасоҳатингиз.

Деди, у ёнда бари дўстларинг фароғатда,
Етурди менга фароғат, хати фароғатингиз.

Фироқ захрин ичиб, бўлмиш эрдим аччиғ ком,
Асалдек этди ширин, ширалик иборатингиз.

Юборган арзмаган тухфадан хижолат эдим,
Инҳоят айлади хуррам мени, ижобатингиз.

Дурн ташаккурингиз, турфа сарфароз этди,
Бошимни кўкдан оширди, бу хил иноятингиз.

Хаёлингиздан эмас, бир нафас жудо кўнглим,
Тилимда донм эрур зикрингиз, ҳикоятингиз.

Садаф гуҳарга яқин бўлмоқ ила топмиш бахт,
Ҳамиша фахру ғурурим эрур қаробатингиз.

Бир-икки кунга келиб, Улфат этгали бизни,
Денгизки борми кўнгилда бирор иродатингиз.

1940

ЕР СЕРНОЗ

Муҳаббат менда ортар, ёр серноз,
Қиё боқмас менга ул шўхи танноз.

Мени кун-кундин ортар иштиёқим,
Карам кун-кундин айлар менга ул оз.

Баланд остоналик хуршидваш ул,
Етушмас ҳеч унга ҳар қанча овоз.

Қудумига ҳамниша мунтазирман,
Қадам қўйса, танним бўлса пойандоз.

Висол ичра фироқин фаҳми ўртар,
Ажаб соҳир, нигори ишвапардоз.

Рақиб иғвосига солгай қулоғин,
Қуярман унга ҳам боз устига боз.

Умидинг узма Улфат, дилбарингдан,
Қилур бир кун карам, айлар сарафроз.

1975

БУЛА ОЛМАС

Ерим юзидек гул юзи раъно бўла олмас,
Оҳу кўзи ҳам кўзича шаҳло бўла олмас.

Мавзун қадига сарв ўзин қилди баробар,
Даъвони баланд олди-ю аммо бўла олмас.

Қанд ила Асал сўзларига айлади даъво,
Бундан кўра ҳам беҳуда даъво бўла олмас.

Мен дейди гўзаллар нечаси ҳусн ила танҳо,
Ерим каби бу борада танҳо бўла олмас.

Дунёда гўзаллар кўпу ёримча гўзал йўқ,
Ҳеч қайси гўзал Қайсга Лайло бўла олмас.

Тақлид этадир менга муҳаббатда бировлар,
Чин ишқда тенг мен билан асло бўла олмас.

Мингларча эрур ошиқингу зеҳн ила фарқ эт,
Эй гулбадан, Улфат каби шайдо бўла олмас.

1984

ЖОНОН ЭМАС

Қилмаса жонон вафо ёрига, ул жонон эмас,
Ёр агар жонин фидо қилмас унга, инсон эмас.

Кўп машаққатларга бош урғай муҳаббат аҳликим,
Ишқ водийси аро қўймоқ қадам осон эмас.

Билмагай бедардлар, ишқ аҳлининг дарди нечук,
Чунки бағри ишқ бирла ғунча янглиғ қон эмас.

Гулбаданлар аҳдида йўқдир вафо, эй аҳли дил,
Эътимод этма улар аҳлига, бу бўҳтон эмас.

Боғ аро гуллар каби қизғин эрур бозори ҳусн,
Кўз эмас, кўзгу сифат боқмоқ била ҳайрон эмас.

Ёр ўзингга иста Улфат, бўлса шояд ҳамнафас,
Бўлмагай ҳеч нарсаким, топмоқ уни имкон эмас.

1984

ЕРИМ КЕЛАР ЭМИШ

Келди севинч муждаси, ёрим келар эмиш,
Ҳолим сўрарга лолаузорим келар эмиш.

Васлин майнга жон ила кўнглим хумор эди,
Лутфу карам-ла кўзи хуморим келар эмиш.

Дил гулшанига ғамза насими етар букун,
Яшнатгали у боғни баҳорим келар эмиш.

Созим таронаси йўқ эди, йўқлиги маҳал,
Қилгум тарона завқ ила, торим келар эмиш.

Дил мулкидан кетиб эди сабру қарор ҳам,
Ҳай-ҳай у бирла сабру қарорим келар эмиш.

Беҳол эдим умиди била йўлга термулиб,
Кўнглим қувончи, жонга мадорим келар эмиш.

Жон нақдини қадамига айлай нисорким,
Бир-бир босиб уйимга нигорим келар эмиш.

1981

БОҒ ЭМИШ

Қайда кўп дарахт бўлса, номи эл аро боғ эмиш,
Гул йўқ эрса булбулга, боғ эмас эмиш, тоғ эмиш.

Даҳр базмида ҳар ким, аҳли бирладур хушнуд,
Кимга ёқғай ул сўзким, тўти улфати зоғ эмиш.

Лола аслида гулдир, лекин унча йўқ қадри,
Айби шулки саҳрода, ҳар томонга тарқоқ эмиш.

Халқ ичидадир машҳур най тешик-тешик жисми,
Нолайи жудоликдан дардманду носоғ эмиш.

Ичса жоми фирқатдан заҳри ғамни ҳар кимса,
Дўстлари билан суҳбат қилмоқ унга тарёқ эмиш.

Ишқ шаҳрида Улфат ҳоли қай сифат, кўрсин,
Ким уни дебон юргай, бундоғ эмиш, ундоғ эмиш.

1939

ХОЛИС

Кўнгил боғлаб бўлур ҳарким бировга ошно холис,
Ярар бир-бирга ҳар ишда, қилурлар муддао холис.

Қадирдон ошнолик олам ичра бебаҳо гавҳар,
Бу дўстлик жон била тенгдир, агар қилсанг баҳо
холис.

Эл ичра қадридир ғоят баланд, андоғ ҳақимийким,
Қошига дард эли келса, қилур унга даво холис.

Раво қилмоқ бировнинг ҳожатин, мардлар шпоридир,
Юз урса сенга ҳожат бирла ким, қилгил раво холис.

Сўзи гар бўлса холис, ҳар киши эл ичра ҳурматда,
Ёқимлидир қачон боғда қилур булбул наво холис.

Димоғинг гул ҳидидан баҳра олгай, яйрагай жонинг,
Қилур хизмат нечунким боғ аро боди сабо холис.

Ўзига олса холисликни ҳар ким умри борича,
Жаҳонда номи қолсин деб қилур Улфат дуо холис.

1984

ХАЛОС

Эй пари пайкар келиб кўнглимни қил ғамдан халос,
Келганинг чоқ мен бўлурман қайғулик дамдан халос.

Йўлларингга термулиб, кўз уйи ямғур остида,
Бу иморатни қулатма, айлагил намдан халос.

Айрилиқ тиги била кўксим жароҳат топди кўб,
Кўрсатиб юз эй пари, қил дору малҳамдан халос.

Дарди йўқлар суҳбати айлар мени кўб дардманд,
Истагим бўлмоқ бўлур, бедард ҳамдамдан халос.

Жонга кўп озор берар сенсиз кўнгилнинг ноласи,
Жонажоним, айлагил жонимни ноламдан халос.

Ғам ҳужумин қайтарур ёнингда бўлса маҳраминг,
Бўлмасин ҳеч кимса Улфат яхши маҳрамдан халос.

1984

ФАЙЗ

Базмимиз бир дилрабодан топди файз,
Меҳрибон ёр ошинодан топди файз.

Дурру гавҳар сочди сўзлаб лаблари,
Бизга айни муддаодан топди файз.

Бода тобидан қизорди юзлари,
Гўйиё гулшан ҳаводан топди файз.

Янги навъ атлас ярашган эгнига,
Ҳусни бу рангин қабодан топди файз.

Суҳбат эрди боғ, ул сарви равон,
Юзи гул, қадди расодан топди файз.

Созлар ўз ҳаддида қилди наво,
Ўлтириш савту наводан топди файз.

Қайдин олди дема Улфат шеърн файз,
Бу сифат завқу сафодан топди файз.

1984

ҒАРАЗ

Меҳнат этмоқдин яратмоқ боғу бўстондир ғараз,
Эл ҳаётин яшнатиб, қилмоқ фаровондир ғараз.

Тоғу саҳрони кезиб, тинмас билим аҳли букун.
Тухфа қилмоқ эл учун янги неча кондир ғараз.

Илм дарёсига чўмгай нечалар ғаввос каби,
Қўлга, келтурмоқ ўзига дурри ғалтондир ғараз.

Қурди нур марказларин озод ватанда ишчилар,
Кенг ватан саҳнини қилмоқлик чароғондир ғараз.

Тинмайин деҳқон эли тер тўкмоғидан ёз бўйи,
Айламоқ барпо ватанда катта хирмондир ғараз.

Нозанин қизлар жамолига берар оро, магар,
Қилмоқ ўз ҳуснига кўп кўзларни ҳайрондир ғараз.

Сайрамоқдан тўхтамас Улфат ҳаёт гулзорида,
Тилни гўё айламоқдан васфи жонондир ғараз.

1980

ХАТ

Бахт эрур ошиқ учун, кўнурса гар жонини хат,
Шодликдан жон берур қўлига теккан они хат.

Нега боши кўкка етмас ошиқи бечорани,
Оқ кабутардек келиб бўлса унинг меҳмони хат.

Бўлса конверти садаф, кўксида мактуби гуҳар,
Меҳрибонлик сўзлар ила шодликнинг кони хат.

Менсиз аҳволинг нечук деб сўрса меҳр изҳор этиб,
Бўлгай унга бир умрлик лутф ила эҳсони хат.

Кўндирад бул ҳам унга ўз дардин айлаб ошкор,
Сўзламоққа беибо ёригадир имкони хат.

«Хат — ярим дийдор» эмиш, халқ ўртасида бор
мақол,
Ёр аксин кўрсатувчи кўзгулик айвони хат.

Умр бўйи ёрдан хат кутди, аммо келмади,
Шул сабабдан тоабад Улфат дилин армони хат.

1984

ЛАФЗ

Онглагил, то бор экан дунёда лафз,
Лойиқи ҳурмат эрур озода лафз.

Лафз маҳкамликда бўлсин тоғвор,
Учмасин маркаб қилиб шаббода лафз.

Бегуборликда бўлиб ойнадек,
Барчага бўлсин ёқимли сода лафз.

Илм нуридан топиб зийнат юзи,
Ҳусни бўлсин баркамол маънода лафз.

Шода гавҳарлар каби турсин мудом,
Ҳар тасодифга бўлиб омода лафз.

Мардликнинг меваси мардона сўз,
Чиқмасин оғзингдан асло мода лафз.

Аҳли ижод барчаси лафз истагай,
Чунки, Улфат моядир ижода лафз.

1984

ТАМАЪ

Қай кушиким бўлди олам саҳнида пайдо тамаъ,
Хорликнинг кулбасин ҳам айлади барпо тамаъ.

Меҳнат этмай кун кўриш йўлига тушди нечалар,
Кеча-кундуз элдан айлаб мол ила дунё тамаъ.

Сода дилларга қўйиб макру фирибидан тузоғ,
Мақсади, қилмоқ улардан бир нима ашё тамаъ.

Дейдилар элга, қаноатдан бўлур инсон азиз,
Сўзига қилмай амал, айлар ўзи аммо тамаъ.

Меҳнат этмай жанда ўрнига кияр атлас либос,
Гўйинёким бергай унга зеб ила оро тамаъ.

Пешволикни тамаъ айлар замон аҳли аро,
Қилмагондек ул ўзини кўрсатиб асло тамъ.

Меҳнату ижод ила ўткардинг Улфат умрни,
Шукр қилким топмади кўнглингдан асло жо тамаъ.

1984

ПАРВО ТАМАЪ

Эй кўнгил, ҳолингга қилма, ёрдам парво тамаъ,
Бир хасис бойдан, гадо қилган каби дунё тамаъ.

Ёр агар бемеҳрдир, қилма вафо ундан умид,
Тошдан ундирмоқ гиёҳ мумкинми, қилмоқ ё тамаъ.

Ишқ дардини ниҳон тутмоққа бўлмас парда сабр,
Дардсизликдир қилиш, бу дарддан нхфо тамаъ.

Кимки бориға қаноат қилди, ул бўлди азиз,
Бу эрур ҳикматли сўзким, хор этар аммо тамаъ.

Меҳнатига такъя ҳарким қилса, давлатманд ул,
Кўнгли тўқ, келмас хаёлига унинг асло тамаъ.

Ҳайф ундоғ умрким, бебаҳра меҳнат завқидан,
Ўзгаларнинг меҳнати бирла кўрар кун ботамаъ.

То шу дам Улфат йироқ бўлдинг тамаъдан, шукр
Эҳтиёт эт, бўлмасни кўнглингда ҳеч пайдо тамаъ.
қил,

1980

МАЙ МАДҲИ

Май келиб яшнаб жаҳон, ороланур, озода боғ,
Оқ либосин ешти, кийди ям-яшил тўнини тоғ.
Сарви шамшоду санавбар чекти қомат ноз ила,
Ғунчалар кулди келиб булбул, йўқолганига зоғ.
Зийнатин ортдирди ғоятда чаман раъно қизи,
Порлаган гавҳар бўлиб, тоқилди бўйнига чароғ.
Сайр этар халқим букун озода саҳнида юриб,
Бу ғўзал маъво эрур халқим учун жойи фароғ.
Сув тўла дарё каби оққан намойиш чоғи эл,
Шодликдан диллари тошгай тўлиб гўё булоғ.
Эл қизил байроқ ила майдонни қилгай лолазор,
Доғлик тоғлоласи, бу лолада йўқ зарра доғ.
Бу севинчлик кунни таърифи қилур Улфатни лол,
Қайси тил таъриф этар йўқ бўлса ҳеч сону саноғ.

1941

АТРОФИ ТОҒ

Арслонбоб турфа бир водий, бари атрофи тоғ,
Уртаси зебо яралган, сайр учун озода боғ.

Сабзаси райҳону жанбил, гулларига йўқ ҳисоб,
Жонга роҳат бахш этиб, айлар кўнгилни сайри чоғ.

Соф ҳавосидан кишилар жисми топгай тоза руҳ,
Куч топар соғлар, агар келса бўлур дард аҳли соғ.

Шарқиратма сувларини сут дегай кўрган киши,
Тип-тиниқ сув бахш этар, водий учун Тўққиз булоғ.

Кекса Бобош тоғи ечмас оқ либосин ёз бўйи,
Куннинг ўтлуқ сўзларига солмагай ҳаргиз қулоғ.

Хулқи хушлик бирла меҳмонларни кутгай халқи ҳам,
Мезбон парвона-ю, меҳмон эрур гўё чароғ.

Лаззати бир ўзгача ширин, асал-қаймоғининг,
Мажлис ичра айланур донм қимиз бирла аёғ.

Нақш олма бирла янғоғи эрур олтинга тенг,
Зирку олча мевасига унда йўқ сонун сапоғ.

Андижон лагерлари жой олди хуш файз бағридан,
Топди иссиқ шиддатидан барча ёш авлод фароғ.

Бу сифат манзилни Кавказ тоғида ҳам топмадим,
Балки Улфат ўхшашин қилдим кўп эллардан сўроғ.

1972

БОҒ

Арслонбоб қўйнида бўлмиш бино бир яхши боғ,
Келса ҳарким сайр этиб, кўнгли топар ғамдан фароғ.

Соф ҳавосидан юришда баҳра топгай жону тан,
Гар касаллик бўлса жисмида бўлур албатта соғ.

Теграси кўм-кўк дарахт, тўлқинланар гўё денгиз,
Тинмагай шаббодаси, қўймас кўнгилда зарра доғ.

Тинглагайсан туну кун булбулларининг нағмасин,
Сайроқи қушлар тўла, аммо кўринмас унда зоғ.

Рў-барў боқсанг турар савлат тўкиб Бобош тоғи,
Ёзнинг иссиғ кунларида қанча яхши қорли тоғ.

Дам олиб ётмоққа ўрмон ичра яхши хоналар,
Соф-тиниқ сувлар оқар уйларда ҳам гўё булоғ.

Борган элни шод этар, хушчеҳра ходимлар кутиб,
Марҳаматлар кўргизиб қилгай сенинг таъбингни чоғ.

Бўлди ҳамдам менга Фатҳиддин, ажаб дилбар йиғит,
Кулги нуридан ёритди дилни монанди чароғ.

Қайтди Улфат Андижонга дам олиб бир печа кун,
Бу макон завқини аммо сақлагай дилда узоғ.

1984

ТАРАФ

Интилар кўнглим ҳамиша ул пари пайкар тараф,
Суқ гадонинг кўзи янглиғким югургай зар тараф.

Учрашиб қолдим ул ой бирла бир оқшом боғ аро,
Излар эрди кўзларим боқмоқ-ла тинмай ҳар тараф.

Суҳбати бўлди муяссар, лаҳзаси умримга тенг,
Иштиёқ бирла ғами бўлди кўнгилдан бартараф.

Ҳамқадамлик бирла тинглаб ҳасратимни ул пари,
Бошлади шўхлик била ногаҳ май-у соғар тараф.

Тутди майлик коса, бўлдим маст ичмай бодани,
Бош-аёғига қўярга ташладим дилбар тараф.

Бодани сепкардиму лаъли лабин қилдим умид,
Жой эди жаннат, югурмоқда эдим кавсар тараф.

Бу хаёл еткурди Улфатга ажойиб шодлик,
Езгали юрди қалам суръат била дафтар тараф.

1984

ДИЛБАРИМ

Дилбарим, арзим эшит айлаб маоф¹,
Ҳасратим бор сенга дилда қоф-қоф.

Ташладинг кўздан мени, бемеҳр ёр,
Дилраболик аҳдига будир хилоф.

Ғайрлар иғвосига солдинг қулоғ,
Шул сабаб, тушди арога ихтилоф.

Менчалар дунёда йўқ сенга асир,
Бу сўзим ҳақ, заррача йўқ бунда лоф.

Юзларингдир Қаъба менга, эй пари,
Бер ижозат, лабларим қилсин тавоф.

Кўзларингга кўзларим нури фидо,
Қошларинг тиғигадир кўксим ғилоф.

Меҳрибонлик кўрсатиб, қилсанг қабул,
Кўйинг ичра Улфат айлар эътикоф².

1980

¹ Маоф — кечирिश, афв қилиш.

² Эътикоф — бир жойдан жилмаслик.

САРФ

Бўлмасин умрим десанг беҳуда сарф,
Айлама бир лаҳза ҳам қайғуда сарф.

Дилда тут элга муҳаббат туйғусин,
Бўлса яхши, умр бу туйғуда сарф.

Бўлмағай исроф, агар умри азиз,
Илм истаб бўлса жусту жўда сарф.

Меҳнат этмай кимки кунлар сарф этар,
Айлагандекдир уни уйқуда сарф.

Дилни асло бўлмасин ғам маҳрами,
Қил дамнингни шодлик, кулкуда сарф.

Нечалар бойлик намойиш қилгали,
Бенбо айлайди тўда-тўда сарф.

Сарф қил ижод учун Улфат ҳаёт,
Қиммат умринг бўлмасин у-буда сарф.

1980

СЕН ОЛАМДА ТОҚ

Эй пари ҳусн ичра сен оламда тоқ,
Кетма кўзимдан, олур жоним фироқ.

Давлати васлингдатур мен комёб,
Шукр ким толеъ, муҳаббат иттифоқ.

Сен билан чўл ҳам менга боги эрам,
Васл уйн менга эрур тоқу равоқ.

Бахт кулган бир ажаб даврондамиз,
Ишқдур ҳижрон балосндан йироқ.

Дил ўчоғида ёнар ишқинг ўти,
Этмасанг бовар, ёриб кўксимни боқ.

Ташлама кўздан, оқизма кўз ёшим,
Кетгучи сен, кетганим мен яхшироқ.

Меҳрлар кўрсатдинг Улфатга мудом,
Эй малаксийрат, қаро қош, юзи оқ.

1970

ИШҚ

Қаю кўнгулга бўлса партовафшон офтоби ишқ,
Унар меҳри гияҳ унда, етиб ҳар лаҳза тоби ишқ.

Хаёли лаълин тоби ёр ила сармаст эрур доим,
Ичиб май бўлса жоми ҳусндан ким нашъаёби ишқ.

Саводи ишқ ўқурга маърифатгоҳи вафо даркор,
Вафо у сидқ эрур мазмунни аҳкоми китоби ишқ.

Хароби маҳз эрур ул, ишқсиз обод кўрар ўзни
Бўлуи маъни била обод, ким бўлса хароби ишқ.

Дури мақсад тиларсан ишқ аро бўлғил садаф, эй
Гуҳар пайдо қилур гар қатра рез ўлса сиҳоби ишқ.

Машаққатзори ишқ ичра қадам урмоқ эмас осон,
Муяссар бўлмагай ҳар булҳавасга нитисоби ишқ.

Агар-чи меҳнат афзун, ишқнинг қадрига ет, Улфат,
Қилур олийжаноб охир сени олийжаноби ишқ.

1945

ДИЛРАБО ЙЎҚ

Жаҳонда ул санамдек дилрабо йўқ,
Унинг ишқига мендек мубтало йўқ.

Еқар ёр кўйининг обу ҳавоси,
Бўлак ерда бу хил обу ҳаво йўқ.

Юракда ишқ ўти тўлқунли дарё,
Деманг зоҳирда ўтнинг «оҳу во» йўқ.

Қўлим ушлаб табиб, бош чайқаб айди,
Висолдин бошқа бу дардга даво йўқ.

Чиройлик қадду қомат кўб жаҳонда,
Азизим, сен каби қадди расо йўқ.

Камол топ, яшнагил доим чамандек,
Ки менда бундан ўзга бир дуо йўқ.

Деса Улфат уйимга марҳамат қил,
Дегайсанму бу сўзга хўб ва ё йўқ?

1981

ИЖТИНОБ ЭТДИНГ

Маҳвашо, мендан ижтиноб этдинг,
Ноз эрур, ё магар итоб этдинг.

Айрилиқнинг ўтида куйдурдинг,
Бағрими гўйиё кабоб этдинг.

Васлинг ичра кўнгил эди маъмур,
Ғам шамоли била хароб этдинг.

Васл уйида эдим фароғатда,
Айрилиб кўзларим пуроб этдинг.

Илтифот айламай менга эй ёр,
Ўзгани шоду комёб этдинг.

Ишқ элни сарҳисоб этар чоғда,
Мени жавринга интиҳоб этдинг.

Улфато, ҳоли дилни дилдора
Арз этарга ёзиб китоб этдинг.

1927

КЎЗИНГ

Паривашим сени бу турфа ҳам қарому кўзинг,
Ва ёки жонима қасд айлаган балому кўзинг.

Жаҳонга гулгула солгай боқишда ғамза била,
Эрурму маст ва ё шўҳи беибому кўзинг.

Чаманда наргис очиб кўз, ҳамиша термуладир,
Ўзига қилган они зору мубталому кўзинг.

Ярим қараш била тортар, ўзига эл кўнглин,
Дегил ўзинг менга ким, шунча дилрабому кўзинг.

Кўзим кўзингни тилаб боқди, боқмади ҳаргиз,
Тағофил этдиму, ё айлади ҳаёму кўзинг.

Сочинг келиб, кўзинг олдида ўйнашур доим,
Юзи қаролар ила бўйла ошиному кўзинг.

Нигоҳ ўқин отиб Улфат жигарларин тешди,
Мнжангму ёки қошинг, билмадим ва ёму кўзинг.

1940

ЕРИ ЙЎҚ АНИНГ

Умри белаазат эрур аники, ёри йўқ анинг,
Ғамлидур ул кимсаким, бир ғамгусори йўқ анинг.

Жону кўнгли ангадур ағёр, улким ёрсиз,
Ёрсиз бўлгач бўлур, дунёда бори йўқ анинг.

Етмаса дилга муҳаббат офтобин шуъласи,
Бир чамандекдурки асло навбаҳори йўқ анинг.

Ишқ ила сайқал топар дил кўзгуси, эй аҳли дил,
Қайси дилда пок ишқ бўлса, ғубори йўқ анинг.

Севгидан холи кўнгил, гўё садафким бегуҳар,
Бўлса бегавҳар садаф, ҳеч эътибори йўқ анинг.

Ёр васли қўлга келмас, чекмаса жонинг алам,
Ким кўрубдир гулни, бу гулшанда хори йўқ анинг.

Кўрмас аҳли олам Улфат аксини, узлат кунжида,
Чунки қаршисида, бир ойнадори йўқ анинг.

1943

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА ТАБРИК

Ўзбекистон, қутлу бўлсин шонли айёминг сенинг,
Бўлди иқболу саодат қушлари роминг сенинг.

Партия раҳбар бўлиб қўйдинг қадам мардонавор,
Бахтиёрлик бўлди ҳар бир ишда инъоминг сенинг.

Бўлди Ильич нури бирла тунларинг кундуз каби,
Тун қаросин кўрмас энди шўълалик шоминг сенинг.

Тухфадир тўйинг учун ўлкам «оқ олтин» тоглари,
Мард элим барпо этар не истаса коминг сенинг.

Қудратинг ортар дамодам, қайнар ижодинг мудом,
Чунки Ленин ғоясидир соҳиб илҳоминг сенинг.

Бу улуг тўй базмида халқимдадир завқу сафо,
Бўлди дўстлик бодаси бирла тўлиқ жоминг сенинг.

Москва — Ильич макони, тинчлик қўрғонидир,
Қўллагай доим сени, ҳеч ўчмагай номинг сенинг.

Олти юз йиллик тараққийдан балаandroқ ўрладинг,
Осмонга етди қурган пақшлик томинг сенинг.

Яйра, Улфат, ўлканинг зебо жамолига боқиб,
Ким безанди бу сифат ёринг, дилороминг сенинг.

1984

ЕШЛИК

Кўзларим мардумлари айлар кўзимни ёшлик,
Фoш этарлар ишқ сиррин ҳар дам айлаб ёшлик.

Дам-бадам кўксимга ҳижрон тошини кўргай раво,
Бу кумуштанларга лойиқму бу бағри тошлик.

Ҳолим, эй боди сабо, изҳор қил одоб ила,
Ёр даргоҳида қилган чоғда сен фаррошлик.

Васлни истаб кўнгил, бўлдинг асри доми ҳажр,
Келди бошинга бало, қилгач ўзинг бебошлик.

Кун гумон этдим юзин, аммо дедим ҳайрат аро,
Бўлмагай эрди қуёш бу турфа кўзу қошлик.

Нақди жон бирла харидор айлар ўзни аҳли ишқ,
Қилса ул ногаҳ табассум бирла гавҳарпошлик.

Нозу истиғнода йўқ ёринга тенг даврон аро,
Сен ҳам, Улфат, ўзни кўрсат қанчасан бардошлик.

1944

ГУЛБОҒДЕК

Ўлкамиз ободлиги кўнглимни айлар тоғдек,
Кун-бакун яшнар, баҳор айёмида гулбоғдек.

Қаддига бу ўлканинг заррин камардир Сир, Аму,
Белни маҳкам айлағай гўё икки белбоғдек.

Телба дарёлар йўлини тўсди элимнинг қудрати,
Элнинг амрига бўйинсунди улар ҳам соғдек.

Тоғлари конга тўла, туфроғи олтинбахш этар,
Борму ҳеч туфроғ жаҳонда биздаги туфроғдек.

Боғларини саҳнида гуллар тарқатар атрин мудом,
Жон топар лаззат ҳавосидан ширин қаймоғдек.

Лобарона ҳамқадамдир қиз-ўғил меҳнат чоғи,
Тенги йўқ ҳусни ичра ёшлар барчаси қурчоғдек.

Шухрати кетган жаҳонга серқуёш бу ўлканинг,
Барча халқлар оғзида Фирдавс аталган боғдек.

Бу табаррук ўлканинг мадҳини Ўлфат, қил шнор,
Ким Ватан мадҳи сенга бўлсин қизил байроғдек.

1981

ГУЗАЛРОҚ СОЗ ҚИЛ

Базм аро созанда созингни гўзалроқ соз қил,
Хуш наволиқ шевасин кўпроғу камроқ ноз қил.

Янги куй, янги ҳаво ижодин этсанг орзу,
Халқим ижодин ўзингга донмо устоз қил.

Севгилик бўлмоқ тиларсен эл учун, эй аҳли ҳусн,
Юзларингни ғозайи меҳнат била пардоз қил.

Ишқ расмин тоза тут, ёрингга содиқ бўл мудом,
Келса йўқлаб, жон нисор эт, танни пойандоз қил.

Гар тиларсен Улфато, созингга умри жовидон,
Эл била ҳамдамлик эт, даврингга ҳамовоз қил.

1950

ҲУСНУ ЖАМОЛ

Кўзимга жилванамо бўлди турфа ҳусну жамол,
Кўрилмаган бу сифат, ҳусн аро қуёшда камол.

Кўриб икки кўзни мен дедим босиб ҳайрат,
Тўлни ой ичра нечук ўрнашибдур икки ғизол.

Лабига нисбат этар бўлса ҳуққон ёқут,
Юзи қизаргуси, бу сочса қанд, сурса мақол.

Қадин назокатига боқса ким, бўлур ҳайрон,
Қаю чаманда унибдур бу турфа тоза ниҳол.

Боқиб тароватига маҳв бўлдим ойнадек,
Башар нажоди¹ десам, ҳурваш, пари тимсол,

Висолин айла умид умр борича, Улфат,
Агарчи етмок анга сен учундир амримаҳол.

¹ На ж о д — авлод.

МАЙ БАЙРАМИ

Бу май байрами келди олиймақом,
Керак бизга қилмак уни эҳтиром.

Юз очди чаманнинг кулиб гунчаси,
Пойандоз бўлиб сабза, қилсак хиром.

Гўзал юзлилар лоладек яшнашиб,
Қийимлар бўлиб қип-қизил лолафом.

Чекиб саф, бериб қўлга қўл қиз-ўғил,
Губор артишиб дилларидан тамом.

Тузиб шодликлар била тантана,
Бериб зебу зийнатга кўп эҳтимом.

Нечунким бутун ёв бўлиб тор-мор,
Олиб армиям, бирга минг интиқом.

Фашистлардан озод этиб дунёни,
Чиқарди элим яхшилик бирла ном.

Қуйинг лоларанг бодани жомга,
Бу фурсатда Улфат кўтаргуси жом.

1945

КЎРДИМ

Тоғ гулшанида ногаҳ, бир дилрабони кўрдим,
Хусни малоҳати кўп ҳурилиқони кўрдим.

Одобли хуш тааллум, кўрсанг қилур табассум,
Қилса агар такаллум, ширнадони кўрдим.

Юзлар чамандаги гул, сочлар мисоли сунбул,
Солган жаҳонга ғул-ғул, қадди расони кўрдим.

Позик ҳарир либоси, ошиққа кўп жафоси,
Кўплар унинг адоси, бир қоши ёни кўрдим.

Боқсанг юзинга боқмас, берган гулингни тақмас,
Ҳарёнга сувдек оқмас, кони ҳаёни кўрдим.

Сўз очди ул вафодан, мен қилган илтижодан,
Кўзлардаги имодан, меҳру вафони кўрдим.

Бошдин-оёқ латофат, суҳбат у бирла роҳат,
Шукр эт бу дамда Улфат, кайфу сафони кўрдим.

1972

БҮЛДИ ОЛАМ ЧАРХФОМ

Чарх кўрсатди қуёшин, бўлди олам чархфом,¹
Коннот базмин қизитди, завқ бода, лола жом.

Қошларига ўсма қўйди сабзадан қир қизлари,
Бошлади боғлар безанмоққа, қилиб дилларни ром.

Тилга кирди чулдираб сув майнаси тоғ бағрида,
Қаҳқаҳа урмоқ билан каклик қилур нозик хиром.

Мевалар куртак ёзар, гунча очар кулкуга лаб,
Ишқ достонин ўқир булбул бўлиб ширин калом.

Пахта майдонига деҳқон отланур ғайрат билан,
Ҳосилин мўл қилгали ҳозирдан айлар эҳтимом.

Амру фармонига элнинг, мунтазирдир техник,
Гуркираб қўйгай қадам, қилмоққа хизмат, субҳу
шом.

Коннотга жон бағишлар, уйғотар дилларда завқ,
Шул сабаб, Улфат қилур, наврўзни доим эҳтиром.

1977

¹ Ч а р х ф о м — осмонранг.

ҲАБИБИЙГА МАКТУБ

Ҳабибий, кўндирай беҳад саломимни сиза мен ҳам,
Етиб боргач букиб қад, сўзлагай тингланг уни бир дам.

Кн яъни бу томонда барча дўстлар соғ, саломатлар,
Эрур аҳли аёлим тинчу мен онлар билан хуррам.

Ушал эски маконда хизмат этмоқ шуглим албатта,
Кўнгилда қайғу йўқ, меҳнат чароғидан ёруғ қулбам.

Тиладир бизда доим уйдаги ёшлар ўсиб яйраб,
Тириклик боғида яшнаб юринг, дўстлар била боҳам.

Етишмай бўлса ёз, дил кўзгусига танглик чанги,
Қиш ўлса босмасин ҳаргиз ўтиннинг камлигидан ғам.

Маишатхонасида нозу неъматлар бўлиб сероб,
Ҳамиша жомингиз бўлсин тўла, гўёки жоми жам.

Дамодам элга сочсин сўз дурин баҳри хаёл, аммо,
Севинч айвони асло кўрмасин борони ғамдан нам.

Бўлинг сиз шодликнинг қўйнида, кулку қанорида,
Машаққатлар юкидан бўлмасин ҳеч қоматингиз ҳам.

Қалай Собир акам аҳволи, соғму ҳам Саодатхон,
Тегирмонлар юриб, тарновда сув оқмоқдаму шаҳдам.

Сўрай сўнг дўстларимдан: қай сифатда Сайфийнинг
кайфи
Ўтарму янги солган оқсаройда ишрати бекам.

Муқаддам йўллаган хат бежавоб бўлгач ахир Ўлфат,
Бўлур акси садо деб, айлади бу руқъани мунзам.

1954

ЕШЛАРГА

Улуғ ёшларни, ёшлик чоғи қанча ҳурмат этгайсан,
Қариб қолганда сен ҳам иззату ҳурматга етгайсан.

Неча сендекни ул қартайгучи ундирди-ўстирди,
Сен ўйлаб кўр, аларнинг меҳнатин қандоқ
унутгайсан.

Кўриб ҳеч кулма, кекса юзда мавж урса тириш
хатлар,
Қариб сен ҳам шу хил хатни юзинг лавҳига
битгайсан.

Мулойим феъллик бўл, эл ичида бўлма беодоб,
Қи шояд яхшилар сонига ўзингни киритгайсан.

Ҳаётнинг кўзгусини беғубор сақлаш сари интил,
Чиройнинг шуъласидан элу юрт кўнглин илитгайсан.

Садоқатнинг дарахтин меваси меҳру вафо бўлгай,
Ани қалбингга эк, олқиш сўзин донм эшитгайсан.

Тилак Улфатда шулким, яхшиликларга бўлиб
мансуб,
Жаҳонга ўз элингни яхшилик бирла танитгайсан.

1959

НАМАНГАН

Ажойиб боғу бўстондир Наманган,
Ҳавоси роҳати жондур Наманган.

Шинам кошоналар, кўркам бинолар,
Чекиб қад зеби даврондир Наманган.

Ширинсўз қизлару хушхулқ йиғитлар,
Етишган аҳли урфондир Наманган.

Оқ олтин тоғларин бунёд этишда,
Миришкор яхши деҳқондир Наманган.

Ўзум, олма, анорин шуҳрати зўр,
Шира-шарбатга ҳам кондир Наманган.

Гулу гулзорига ҳайратда олам,
Ўралган гулга, жонондир Наманган.

Суханвар шоиру олимлари кўп,
Элим мадҳига шоёндир Наманган.

Бошидан то аёғ, озода бир боғ,
Фурури Ўзбекистондир Наманган.

Жаҳонда жаннатосо шаҳр, Улфат,
Намангандур, Намаиғандур, Наманган.

1970

ИНТИЗОРИНГМАН

Кел эй ёри дилоромим, йўлингда интизорингман,
Висолинг бодасига ташналаб, доим хуморингман.

Менга меҳрингни кўрсат, эй қуёшим бўлма бепарво,
Юзинг нурига муҳтож, зарра янглиғ беқарорингман.

Муҳаббат оташи куйдирди жисму устихонимни,
Кўриб ҳолимга раҳм эт, ишқ ила бир
дилфигорингман.

Тегиб ғамзанг ўқи кўксимни тешди, сайди ишқ
этдинг,
Не қилсанг ихтиёринг, нотавон мажруҳ шикорингман.

Чаманда гул тикандан ор этарму эй гули раъно,
Юрарман соядек ёнингда мен ҳам, гарчи хорингман.

Қачон қай ерда бўлмай, кўзларимдан кетмагай
аксинг,
Ишон бу сўзларимга, ҳар қачон ҳар ерда борингман.

Агарчи чекди Улфат беадад нозинг жафосини,
Десанг басдир менга умрим аро бир марта
«ёрингман».

1981

ШУҚРОНА

Шукрлар бўлсинки мен аҳбоб ила хурсандман,
Бахту иқбол риштасига доимо пайвандман.

Рўзгорим бут, ўғил-қизлар ёнимда устивор,
Қайга қўл чўзсам етар, бу бирла давлатмандман.

Бир умр эл хизматини қилдим, йўқ аммо миннатим,
Энди роҳатда яшаб, ҳар кун маоши қандман.

Улканнинг ободлигини ҳам халқимиз бахтин кўриб,
Мадҳ этиш шуғлим эрур, ижод уйида бандман.

Давримиз осмонида йўқдир булут минг шукрким,
Йўқ шўриш пешонада, дўстлар-ла шаккархандман.

Фахр этарман доимо Улфат, бу тенгсиз давлатим,
Анджондек бу гўзал юртга азиз фарзандман.

1984

ВОДИЙИ ФАРҒОНА БУ

Ўлкамизни дема бир водий, гўзал жонона бу,
Вояга бизларни етказган табаррук она бу.

Сидқу ихлосинг била қил сурма кўзга тўпроғин,
Мардлар манзил қилиб турган баланд остона бу.

Бунча ободликни ўтмишда хаёл этса биров,
Дер эди имкондин ортиқ, бир хаёл, афсона бу.

Кетди ул вайроналик доғи, келиб ободлик,
Давримизда яшнаган кўркам улуг кошоно бу.

Айланурман шаҳру қишлоқлар жамолдин кўргали,
Ўргилиб юрсам деманг бир учгучи парвона бу.

Мамлакат аҳли бари бир-бирга ёру иттифоқ,
Қолмади тилларда асло «дўст у, бегона бу».

Шира-шарбатга тўлиқ ўлкам эрур жаннатнишон,
Мардларнинг кони Улфат, водийи Фарғона бу.

1971

ХУРШИДМУ ҚАМАРМУ

Оразму эй париваш хуршидму қамарму,
Ойинаму ва ёким нур унда жилвагарму.

Сабт айламиншму лаълинг сиррин азал дабирн¹,
Райҳон хатинда, ёхуд ул нуқтадан асарму.

Мавзун қадингму билмам, ар-ар²му ёки шамшод,
Жон гулшанида биткан ё нахлму шажарму.

Оғзингму ёки гунча, ё дурж пур жавоҳир
Тишларму ё тизилмиш ул дурж аро гуҳарму.

Нутқинг фусундир аммо ошифта айлар элни,
Жодулиғ айлаб изҳор ул кўзму сеҳргарму.

Хунрез кўзларингдур жаллоди бетараҳҳум,
Қошингму ё қўлида шамширму табарму.

Ул кунки боққа қўйдинг, сайр эткали қадамни
Гулбун оёққа отди гулниму, дардисарму.

Нақди ҳаётин айлар Улфат нисоринг ул дам,
Келсанг сўрарга ҳолин оқшомму ё саҳарму.

1928

¹ Д а б и р — котиб.

² А р - а р — сарвинг бир тури.

БАЙРАМ ТОНГИН ИЛҲОМИ БУ

Бўлди байрам, май келиб, чунким баҳор айёми бу,
Барча дилга шодлик элтган, яхши куннинг номи бу.

Боғ аро қизлар хиромондир, ёзиб соч ҳар тараф,
Соч эмас, дил қушларин сайдига қўйган домн бу.

Кўкдаги қавси қузаҳ¹дек товланурлар ранг-барапг,
Қиз-жувонлар тўлқин урган, шодлик ҳангоми бу.

Сайроқи қушлар чаманлар ичра бўлди нағмагар,
Йўллаган бизларга май базмин ширин пайгоми бу.

Келса наврўз, май тонги отгунча шодлик мавж урар,
Эл қувончининг эрур огози у, анжоми бу.

Яшнамоқда эл фаровонликда, тинчлик барқарор,
Шукр этинг, бизга улуғ давронимиз инъоми бу.

Назм силкига бу май мадҳини Улфат қилди дарж,
Билсангиз дўстлар, улуғ байрам тонгин илҳоми бу.

1977

¹ Қавси қузаҳ — най камалак.

ПАРИЗОДИМ

Паризодим келишга вақт таъйин айламайсанму,
Қўйиб ёлгонни энди ваъдани чин айламайсанму.

Йўқотди зийнати кўзхонаси жоно қудумингсиз,
Юзингни кўрсатиб ул уйни тазйин айламайсанму.

Кўнгилининг гулшани муҳтож эрур сарв ила насринга,
Қадинг бирла юзингни сарву насрин айламайсанму.

Ёнар кўксимда ўт ишқинг била куймоқда жисму жон,
Қуйиб васлинг сувин, ул ўтни таскин айламайсанму.

Келур деб раҳми бир кун, жабрингга кўп айладим
бардош,
Кўриб эй раҳми йўқ сабримга таҳсин айламайсанму.

Қошингни айладнинг чин, бўлди қаддим хам қошинг
янглиг,
Агар кўйингга борсам, қошларнинг чин айламайсанму.

Кулиб бахтинг яқин кунлар аро ёринг келур Улфат,
Умид узмай яна сабр ила тамкин айламайсанму.

1981

АЙЛАМАЙСАНМУ

Аё дилбар келиб ҳолимга парво айламайсанму,
Кўзим кошонасини бир нафас жо айламайсанму.

Кўзимнинг нури кетди йўллариингга термулиб охир,
Қилиб бир марҳамат ул кўзни бино айламайсанму.

Туновкун ваъда бердинг васл инъом этгали эй шўх,
Ўз аҳдингга қилурсанму вафо, ё айламайсанму.

Бировлар базмида гул-гул ёнурсан, рашким ўлтургай,
Келиб мен бирла бир тун базм барпо айламайсанму.

Муҳаббат сиррини жон ичра маҳкам сақла эй
кўнглим,
Бу сирни сенга айтдим, элга ифшо айламайсанму.

Эмиш жонон висоли жонга тенг бозори ишқ ичра,
У ерга кирдинг Улфат нақд савдо айламайсанму.

1981

ҚАДИНГГА ВОЛА

Ҳардам қилурман эй гул, сенсиз фиғону нола,
Булбул каби чекиб оҳ, ёш оқти мисли жола.

Озодаликда йўқдир сендек жаҳонда, эй шўҳ,
Маҳбуби нозанинсан, маъшуқи хурд сола.

Шайдойи хатту холинг, райҳону нофайитар,
Бўлмиш чаманда шамшод, мавзун қадингга нола.

Маҳруми бўстондир, хижлат била юзингдан,
Доғи дилила яъни, саҳрога тушди лола.

Тўлган юзингни дерлар, хуршид била баробар,
Йўқ, унда ҳусн бундоғ етган эмас камола.

Мағрури ҳусн бўлгач, кўкда сузиб тўлун ой,
Бу қилмиши ахири, солмиш ўзин завола.

Назм ила хаста Улфат, ҳолини арз қилди,
Раҳм этки ишқинг ичра, тушти бу янглиғ ҳола.

1926

ИНШО ҲЗГАЧА

(Тўхтасин Жалилов хонадониди)

Кеча базм айлаб кўнгил бўлди мусаффо ўзгача,
Жойи эрди бошқача, базм эрди аммо ўзгача.

Соз олиб қўлга тараннум қилди Шерозий ажаб,
Бўлмаганга қўймади суҳбатни асло ўзгача.

Най билан танбур жўр эрди, майини овоз ҳам,
Билмагаймукин садоси они оё ўзгача.

Завқбахш этдилар улким еткуринб қутлуғ қадам,
Андижондан бир замони икки барно ўзгача.

Бода ичмай ул пари пайкарда ўзга ҳол эди,
Гулдек очилтирди қилди кайфи саҳбо ўзгача.

Кўз учи бирла боқиб кулди, кўнгилга солди ўт,
Қора сочидан бошимга тушди савдо ўзгача.

Бир ажойиб базм бўлдиким анинг завқи билан,
Маст бўлиб Улфат бу янглиғ қилди иншо ўзгача.

1939

САРВ БОҒ ИЧРА

Нигорим қоматингнинг бандасидир сарв боғ ичра,
Юзингнинг ҳасратидан лола кўкси доғ тоғ ичра.

Дамодам оразинг акс айлағай, бу ёшли кўзларда
Қуёш акси чунонким, кўрсатур ўзни булоғ ичра.

Сочингга шона урмоқ чоғда жоно, эҳтиёт этким,
Ватаи тутган кўнгиллар, қолмасин ногаҳ тароғ ичра.

Хароби лаъли нобинг гар эмасдур бодан гулгун,
Нечун давр ичра саргардон кезар йиғлаб аёғ ичра.

Асири дарди ишқинг, дардсизлар базмида қолғоч,
Бўлур ул турфақим, тўти қолур бир тўда зоғ ичра.

Нигоринг гарчи боқмас Улфато, шеъринг кўриб
шоёд,
Қўшар номингни ошиқлар аро сонун саноғ ичра.

УМРИНГ БАҲОРИ ҚИЗЧА

Бўлсин муборак, ўғлим, умринг баҳори қизча,
Зийнатли хонадонинг нақшу ниғори қизча.

Уйнинг жамоли ортди, бу қиз қудуми бирла,
Мумкин демоқ уйингнинг олтин тумори қизча.

Уй базминни қизитгай бу қизчанинг садоси,
Базмингни файзи, яъни созингни тори қизча.

Бу бахтлик замонда келди вужудга бу қиз,
Сен бирла балки кўрди озод диёри қизча.

Ҳозир гўдакча, аммо уй ишларин қилишда,
Тез кунда онасининг бўлгай мадори қизча.

Наргис каби очиб кўз, етсин камола Наргис,
Бўлсин билим жаҳонин ойинадори қизча.

Гул-гул очиб юзини Улфатни шод қилди,
Бўлсин муборак ўғлим, умринг баҳори қизча.

1974

КЕЛДИ

(Уғлим Унвоннинг таваллудига)

Маҳжур эдим замонлар вақти висол келди,
Уммиди васл бирлан кечган хаёл келди.

Дашти фироқ ичида лаб ташна эрди кўнглим,
Роҳат етишди жонга, оби зулол келди.

Партав бериб жамоли қилди ёруғ жаҳонни,
Иқболим авжи узра янги ҳилол келди.

Сарви ҳаётима гар тегса фано самуми,
Не ғам ёшимга ар-ар янглиғ инҳол келди.

Зийнатлади ҳаётим боғин бу сарви навхез,
Осийби даҳр тегмай топсин камол, келди.

Умрим қуёши эрди ким, хатти устивода,
Бахтимга навжувоним етмай завол келди.

Лола юзини Улфат ўптию бўлди тарих,
Бир ҳамдами мувофиқ некў хисол келди.

1940

УЙНАДИ

(Раққоса Малика Аҳмедовага)
Номатбуъ вазнида

Кеча базм аро карам айлабон, туриб ўрнидан санам
ўйнади,
Улашиб табассумидан шакар, қилиб ўзгача карам
ўйнади.
Кўзи шўхлигин қилиб ошкор, унинг устига бўлибон
хумор,
Лаби берса жок, кўзи жон олиб, қилиб ишваси ситам
ўйнади.
Қади навниҳол каби тўлғаниб, сочи гоҳи бўйнига
чулғаниб,
Гилам устида гаҳи чарх уриб, қўюбон гаҳи қадам
ўйнади.
Жўр этиб ўзин бари созлар, қўшилиб унга
хушовозлар,
Кўриб унда ғамза-ю нозлар, неча кўзки бор, у ҳам
ўйнади.
Йўқатиб ўзин бари базм эли, тушиб ўт, куйиб нечасин
дили,
Бу хил ўйнамас эди ўзгалар, дедилар бу кабиси кам
ўйнади.
Бор эдим бу базм ичида ўзим, боқиб унга тўймади ҳеч
кўзим,
Ажаб ўтди бу кеча-кундузим, нафасимда яхши дам
ўйнади.
Бўлиб ўзгача бу маҳал аро, чиқиб Улфатий тилидан
садо,
У гўзалга бўлганини адо, ёзаман дебон қалам ўйнади.
1984

ЮЗИН КҮРГАЧ...

Юзин кўргач кўзим кўйди, қарай кўп, куйса ҳам
майли,
Муҳаббатнинг ўтин кўнглим уйига қўйса ҳам майли.

Лабидан бўса олмоқни ботинмас сўргали кўнглим,
Сўрарман учраса ялғуз, бошимга туйса ҳам майли.

Дедилар ўзгани севгай, сени севмоққа ҳаддинг йўқ,
Дедимким, ихтиёрим йўқ, бўлакни суйса ҳам майли.

Маломат пешалар таънаси мени ҳаргиз чўчитмайди,
Отимни кўча-кўйларда ёмонга йўйса ҳам майли.

Гўзал жонини Арслонбоб чаманзорида учратдим,
Асир этди, менга қул белгисини қўйса ҳам майли.

Агар етсам висолига, тасаддуқ жонни айларман,
Кўзин олдида эй Улфат, рақиблар сўйса ҳам майли.

1972

ҚУТЛОВ

(Устоз шоир, мавлоно Ҳабибийнинг туқсон ёшга кирганликлари муносабати билан)

Орден муборак, доно Ҳабибий,
Хизматни қилган аъло Ҳабибий.

Халқу ватаннинг эъзозидир бу,
Шундай эмасми оё Ҳабибий.

Сизга ҳамниша эл меҳрибондир,
Қилгай туну кун парво Ҳабибий.

Эл мадҳи доим ижодингизда,
Чарчашни билмай асло, Ҳабибий.

Ори эурсиз, озод диёрига
Жону кўнгилдан шайдо Ҳабибий.

Гулзорингиздир ҳур Ўзбекистон,
Булбул кабисиз гўё Ҳабибий.

Ширин ғазаллар кони эурсиз,
Ҳар қайси ўзга дунё, Ҳабибий.

Девонингиздир тенгсиз хазина,
Қилган уни сиз барпо, Ҳабибий.

Ўзбек элининг чин шоирисиз,
Шоирлар ичра якто, Ҳабибий.

Сўзда Навоий шогирди, аммо
Давронимизга ҳампо, Ҳабибий.

Фурқат, Муқимий мероси сизда,
Айлаб назокат ифшо, Ҳабибий.

Қўрсатдингиз кўп ёшларга ибрат,
Топмоқда яхши маъно, Ҳабибий.

Қутлуғ ёшингиз тўқсонга етди,
Ёшлар кабисиз, аммо Ҳабибий.

Юз ёшингизни байрам қилурмиз,
Чекдик бу сўзга имзо, Ҳабибий.

Дўстлар тилидан қутлаб дер Улфат,
Орден муборак, доно Ҳабибий.

1980

МУСТАЗОДЛАР

ФАХР АЙЛА КҰНГИЛ

(Мустазод)

Фахр айла кўнгил, топти Ватан шонли зафарлар,
эл бўлди тарабнок,
Ботирларимиз кун сайин олдинга босарлар,
душманни қилиб чоқ.
Чақмоқ каби ўт сочса ҳаво сори зенитлар,
куйгай «учар ит»лар,
Янчар ҳаммасин танкларимиз олға босар чоғ,
ёв гарчи эрур тоғ.
Мардлар дилига қўрқув сололмайди хатарлар,
бўлгач ўзи чолоқ.
Узса батарей ўқ, тушадур ларза жаҳонга,
ёв ботгуси қонга.
Офатдур алар жонига ул ўтли шарарлар,
аждар каби бебок.
Лочинларимиз гулгуласин кўкда солурлар,
ёв жонин олурлар.
Жангчиларимиз ерда палитларни қирарлар,
ер кўксин этиб пок.
Қон ичмоқ ила Гитлер эди ғояти бадмаст,
деб ўзни забардаст.
Ўз мотамнда энди ичар бўлди заҳарлар,
йиғлаб кўзи намнок.
Бирлик кучи бор бизда ҳамма Улфату қардош,
зўр партиямиз бош.
Бу кучга буқун тан берадур аҳли ҳунарлар,
таҳсин дегай афлок.

1943

ҒАМ ҚАЙДИДАН ОЗОД

(Мустазод)

Бўлди Ватаним янги зафарлар била хурсанд,
Ғам-қайғудан озод,
Бу мужда била бўлди элим барча фараҳманд
диллар бўлиб обод.
Улкамнинг ҳавосини босиб қора булутлар
чақмоқ каби ўтлар,
Зулмат туннида қўйғали фикр айлади ҳарчанд,
бўлди ўзи барбод.
Душман нақадар шиддат ила келди, валекин,
бизда кучу тамкин,
Қилдик йўлини Садди Скандар каби дарбанд
гўё ҳамма Фарҳод.
От сурди ғазаб бирла ўзин ёвға қилиб ўқ,
қўрқувдан асар йўқ,
Виждонли ўғилларки эди халқима фарзанд,
танлар эди фўлод.
Зулм аҳлин алар зарбасидан қочди хаёли
йўқ эрди вуболи,
Жисмини қириб қилди қаро ер била монанд
халқимни қилиб ёд.
Нусрат қуёши биз сари ўз нуруни сочди,
ёв тўзғиди, қочди,
Қиш кетса, баҳор келса, чаман қилса шакарханд
Улфат элидур шод.

ШАРАФ-ШОН

(Мустазод)

Эй ҳур Ватаним, етди сенга бунча шараф-шон,
озод ҳамма инсон,
Гуллар сочасан элга бўлиб боғу гулистон,
саҳнинг тўла бўстон.
Қон йиғлаганинг аввал эди бундан ўттиз йил,
кулфатда бутун эл,
Ҳасрат эди қилмишлари, чекмишлари афгон,
ҳам уйлари вайрон.
Кун шуълаланиб биз сари то ташлади ёғду,
кетди ҳамма қайғу,
Ел эсди, чаман кулди, униб сарв ила райҳон,
эл барча фаровон.
Ул октябрь ойин эдиким нурли қуёши,
бахт эрди қароши,
Тушгач у қуёш партави ҳеч қолмади армон,
ором топибон жон.
Мустамлакалик зулмати ер остига ботди,
гўёки тонг отди,
Нодонлигимиз ўрнин олиб илм ила урфон,
порлар яна ҳар он.
Ўттиз йил олиб баҳра бу нур ила диёрим,
Улфат ҳамма борим,
Оламни таҳайюрга солур биздаги имкон,
энг шонли бу даврон.

1947

ТАРЖЕЪБАНД

БУ ЗАМОН, ҲАЙ-ҲАЙ

Замонамизда элим, бахту обрӯ топти,
Гул эрди, тотли ҳаводан ўзига бў топти,
Ҳамиша ташналаб эрди, ичарга сув топти,
Иўқалди кибру адоват, ёқимли хў топти,
Қадирли дўстлар ила яхши гуфту-гў топти,
Садоқат ила ўсиб, рутбайи улув топти,
Шу хил замона эди доим орзу топти,
Асрлар айлар эди балки жусту-жў топти.

Саодат аҳлига кўп ёқди бу замон, ҳай-ҳай,
Совет эли дегани бизга фахру шон, ҳай-ҳай.

Башорат айлади доҳий эл иқтидо қилди,
Қадимги зулму жафо дардига даво қилди,
Шу хил замонни ҳамиша у муддао қилди,
Унинг васиятини, партия бажо қилди,
Ғаним хусумат ила жангу можаро қилди,
Элим ҳамияти душманни зери по қилди,
Бузуқ шаҳарларимиз қайтадан бино қилди,
Чаманда қумрию булбул яна наво қилди.

Саодат аҳлига кўп ёқди бу замон, ҳай-ҳай,
Совет эли дегани бизга фахру шон, ҳай-ҳай.

Ёришди маърифат айвони, кетди тугёнлар,
Билим қучоғига отди ўзини инсонлар,
Туғилди илгари босмоққа катта имконлар,
Очилди қанча туганмас ер остидан конлар,
Бўлиб қўриқ била чўл ўрни боғу бўстонлар,
Саногин ҳадсиз оқ олтин яратди деҳқонлар,
Элимга соғлиқ ато айламоқда луқмонлар,
Қилинса мадҳ неча, арзигай бу давронлар.

Саодат аҳлига кўп ёқди бу замон, ҳай-ҳай,
Совет эли дегани бизга фахру шон, ҳай-ҳай.

Замон оширди шаҳар ҳам овул жамолини,
Равоқлар этди бино ортдириб камолини,
Тўлун ой айлади нур бахш этиб ҳилолини,
Саноат аҳли баланд этди эътидолини,
Бутун элимга улашди тиниқ зулолини,
Бу хил бўлишни биров қилмаган хаёлини,
Қидиргучи топа олмас бу юрт мисолини,
Солур таҳайюр аро қўҳна давр золини.

Саодат аҳлига кўп ёқди бу замон, ҳай-ҳай,
Совет эди дегани бизга фахру шон, ҳай-ҳай.

Кенгашда барча элат тенг эрур бу давлатда,
Агарчи тилларидир ўзга, битта ниятда,
Ҳамиша бирлик эрур, мақсад ила меҳнатда,
Тани бўлак эса ҳам жони бир ҳамиятда,
Биродарона қилур ишни меҳру шафқатда,
Югургай ўзгаси қайсиси қолса заҳматда,
Кўзин қарочиғидек ҳурмат ила иззатда,
Қолур бу ишга жаҳон аҳли барча ҳайратда.

Бу юрт бахт элига бўлди ошён, ҳай-ҳай,
Ҳам Улфатийга эрур Андижон макон, ҳай-
ҳай.

1981

РУБОИЙЛАР

* * *

Тез келса бировга бахт, бақоси бўлмас,
Давлатки келур тезда, вафоси бўлмас.
Селнинг суви — у келтиради вайронлик,
Қим айтади селники балоси бўлмас.

* * *

Ҳар кимки маї ичмоқ била одат қилгай,
Ўз фикрича бир лаҳза фароғат қилгай.
Йўқ, умри уйин ўзи хароб этгай ул,
Обрўин хазинасни горат қилгай.

* * *

Ҳеч бўлма бўтам, наслу насабга мағрур,
Бўл яхшилигинг бирла эл ичра манзур.
Бўлмоқ тиласанг элга азизу маҳбуб,
Хулқи хуш ила кўнгил уйин тут маъмур.

* * *

Дўстлар ичига тухми адоват сочма,
Лаънат эшигини киргали юзга очма.
Душманлар ишин мумкин эса ислоҳ эт,
Дўстлик уруғин сочмоқ ишидан қочма.

* * *

Мақтов кетидан одам эсанг ҳеч юрма,
Дўст айтса хатонингни қошингни турма.
Ойинадур ул кўрсатар ўз аксингни,
Кўзгунни хира қилма, унга дам урма.

ТУЮҚЛАР

* * *

Ул санамнинг кўзу қоши менга ғоят ёқади,
Билмадим мафтун этар элни юзиму ё қади.
Бир боқишда ҳуснига бўлгай неча диллар асир,
Ғамза бирла ўт қўйиб жону кўнгилни ёқади.

* * *

Бўлдим ошиқ, бир париясояман,
Эргашишда унга гўё сояман.
Мендан оздирди уни золим рақиб,
Унга қаҳрим ханжарини сояман.

МУХАММАСЛАР

КЎЗ ҚАРОСИН ҲАЛ ҚИЛИБ...

(Навоий ғазалига мухаммас)

Васф этар бўлсанг лаби лаъли суҳандонимни қил,
Унда шарҳи ҳоли зору дарди пинҳонимни қил,
Муздин олғил истаганча, амру фармонимни қил,
Ёғлигин, эйким, тикарсен, игна мужгонимни қил,
Нақш этарда торин онинг риштайи жонимни қил.

Ташласа бошига шояд деб уни ул шўхшанг,
Ишлатиб турли ипаклар, тарҳини тортиб таранг,
Ранг-баранг туслар бериб, этмоққа элни ҳанг-манг,
Истасанг торин қизил, ёхуд қаро қилмоққа ранг,
Кўз қаросин ҳал қилиб, кўздин оқар қонимни қил.

Топгали ёғлиқ била даргоҳида қурбат анга,
Қанча-қанча сарф этиб меҳнат била диққат анга,
Нақшлар айлаб ажойиб, бергали зийнат анга,
Гар десанг ҳарён қизил гулдан берай нусхат анга,
Кўксим очиб тоза қонлиқ доғи ҳижронимни қил.

Меҳнатига қанча фурсатлар тахаммул айласанг,
Сочма сувлар нақшини монанди сунбул айласанг,
Тўрт тараф барги зумуррадранг қизил гул айласанг,
Ғунчалар ҳарёнда тикмоқни тахайюл айласанг,
Анга нусхат кўнгил отлиғ зори ҳайронимни қил.

Сен билан кўнглимни, эй ёғлиғчи, ҳамкор айлайин,
Неки истарсен ани жон борича бор айлайин,
Жону дилдан хоҳишимни сенга изҳор айлайин,
Гар десанг ҳарён парий шаклин намудор айлайин,
Ваҳ не навъ айтай сенга, манзур жононимни қил.

Эй қўли позик ҳунарманду ўзи Ифорнафас,
Ёшлиғингни ёр боши узра кўрсам менга бас,
Эътибор ила қабул этким, бу сендин мултамас,
Қилсанг ул ёғлиқ аро бир шеър ҳам ёзмоқ ҳавас,
Анда ҳарён нақш, бу назми паривашонимни қил.

Янги ёғлиқни ўраб кўрсатса юз, мен зор учун,
Эскисин берса мени дилхастага туммор учун,
Дейди Улфат муздига нақдина унда бор учун,
Э Навоий, кимки бу ёғлиқни тикса ёр учун,
Музд жоним жавҳари-ю нақди иймонимни қил.

1968

ИШҚ ОФАТИ ЖОНДИР

(Фузулий га. аля:а мухаммас)

Эй дил, ҳаваси ишқни қўй, бир ғалаёндир,
Бошдан оёғи кулфату андуҳа макондир,
Устоди хирад буйла санга нуктафишондир,
Дил верма ғами ишқаки, ишқ офати жондир,
Ишқ офат жон ўлдиғи машҳури жаҳондир.

Роҳат гўрурам дема доми ишқда ҳаргиз,
Маҳрам дилама сен ҳарами ишқда ҳаргиз,
Шафқатдан асар йўқ ситами ишқда ҳаргиз,
Суд истама савдойи ғами ишқда ҳаргиз,
Ким ҳосили савдойи ғами ишқ зиёндир.

Гар вор эса ақл, этма ўзунг ишқа ҳамовез¹,
Дутмайди бало доми гўзунг айласа парҳез,
Ҳар орази гул ишваси бир барқи балохез,
Ҳар абруви ҳам, қатлинга бир ханжари хунрез,
Ҳар зулфи сияҳ, қасдинга бир афъи йилондир.

Ишқ аҳли хароб ўлдиғин андан билурамким,
Маҳкуми итоб ўлдиғин андан билурамким,
Бағрини кабоб ўлдиғин андан билурамким,
Ишқ ичра азоб ўлдиғин андан билурамким,
Ҳар кимсаки ошиқдир, иши оҳу фиғондир.

Ҳусн аҳли вафо хилъатидан келди муарро,
Онларда вафо йўх, ишидир горату яғмо,

¹ Ҳ а м о в е з — боғланиш.

Бозора кириб қилма гўзалларни тамошо,
Яхши гўрунур суврати маҳвашларинг аммо,
Яхши назар этдикда саранжоми ёмондир.

Гўрмакни ҳавас айлама гулрухлари базмин,
Васл истама, то чекмаясан фурқати ваҳмин,
Кўз дутма алар дутмая мардумлиги расмин,
Ёт этма қаро кўзлуларинг мардumi чашмин,
Мардум дея олдонмаки, ичдиклари қондир.

Гўш айла: муҳаббат ишидан айлаям ихбор,
Хўблар юзина бохмаки, ғоятда ситамкор,
Улфат киби то чекмаясан ранж ила озор,
Гар деса Фузулийки, гўзалларда вафо вор,
Олдонмаки, шоир сўзи албатта ёлондир.

ҚАЧОН БҮЛҒАЙ МУШАРРАФ

(Бобур газалига мухаммас)

Келур эл раҳми эй дил, ишқ аро афсурда ҳолингға,
Белу оғзини ўйлаб телбалардек қийлу қолингға,
Нигорингдан бўлурмукин жавоб, бундоғ саволингға,
Қачон бўлғай мушарраф бўлғамен жоно жамолингға,
Қутулғаймен фироқингдин етушғаймен висолингға.

Аё дилбар тараҳҳум қил, кўнгилдир ёра ул кўздин,
Етиб пайконлари ҳар дам, юзи қоп-қора ул кўздин,
Нечоғлик бўлғанин кўрмоққа, пора-пора ул кўздин,
Кўз очғил кўргаликим, бўлмишам бечора ул кўздин,
Лаб очғил сўрғаликим, ташна бўлмишмен зулолингға.

Жаҳон айвони аршига чиройлилик хатин битсанг,
Чиройда олам ичра рутбайи олийга ҳам етсанг,
Фурури ҳусн бирла ўздин аммо беибо кетсанг,
Ул ойнинг ҳусни бирла туш бўлиб даъвойи ҳусн этсанг.
Яқин бўлди бу кунким, эй қуёш етдинг заволингға.

Сенга мен ёлборурмен, раҳм ила дафъи малул этсанг,
Ўзингга учғали мен истаган сорини йўл этсанг,
Бўлиб қосид, нигорим кўйига бир йўл нузул этсанг,
Кабутар, элтасен хаттим, не бўлғай гар қабул этсанг,
Кўнгулни боғласам ул нома янглиғ парру болингға.

Нигоро ишқинг ила хаста бўлган кўнглими шод эт,
Қутулмоққа балойи фурқатингдан менга имдод эт,
Йироқдин бўлса ҳам Улфатни йўқлаб ғамдин озод эт.
Белингдинким хаёлийдир йироқдурмен, мени ёд эт,
Умидим борки, Бобурдин етушғаймен хаёлингға.

ЖАМОЛИНГ ВАСФИНИ

Кўнгилга ишқ ўти тушти, вале элдин бекитгаймен,
Аламлар тошини ҳар дам бу ўт бирла эритгаймен,
Бу мазмун ила сенга қанча-қанча нома битгаймен,
Жамолинг васфини э ой, неча элдин эшитгаймен,
Некун бўлгай висолнингга мени дилхаста стгаймен.

Вафога юз уриб жоно қачон мен сорн юргайсен,
Фироқинг шомини ҳам васл айёмига бургайсен,
Нечук бахт бўлгай эрди, гар кулиб қошимда тургайсен,
Тараҳхум юзидин юзингни кўрмоққа буюргайсен,
Хуш улким, оразинг кўргаймену сўзинг эшитгаймен.

Табибимсан, фироқинг дардига лутфингни малҳам қил,
Йироқ этма ўзингдан, соядек ёнингда ҳамдам қил,
Йўқалмоқдин мени қутқор, йўлинг сиррига маҳрам қил,
Итингдирмен сочинг занжирини бўйшимга маҳкам қил,
Ки водийи фироқинг ичра қўрқарменки итгаймен.

Йўлингда термулиб ўлтурғамен аҳбоб ила ўтсанг,
Чаман сайри учун гул-гул ёниб оро била ўтсанг,
Бошимга солғали минг шўришу ғавфо била ўтсанг,
Тараххум қилмасанг, ё боқмай истиғно била ўтсанг,
Тазарруъ қилғамен, ё йиғлагаймен ўзга неткаймен.

Етушмақдир умиду иштиёқим васл боғига,
Агарчи, қўшмагай номимни ошиқлар саноғига,
Бу сўзни айтадурмен Улфато жоним қулоғига,
Муяссар бўлмаса бошимни қўймоқлик аёғига,
Бошимни олиб эй Бобур, аёғ етганча кетгаймен.

1983

ДИЛРАБО МАКТУБ

(Ҳабибий ғазалига мухаммас)

Қувонгай қанчалар кўз, қўлга тегса бир расо мактуб.
Соғинган кимсага дўстидан ўлғай муддао мактуб,
Ширин пайғом олиб булкун, бўлиб боди сабо мактуб,
Азизим, келди сиздан бир ажойиб дилрабо мактуб,
Қўлимга бахт учун қўнди, бўлиб гўё ҳумо мактуб.

Учиб ҳушим бошимдан, келгани чоғ билмадим нетдим,
Гаҳи келдим ўзимга, шодланиб ўздан гаҳи кетдим,
Севимлик дилбарим васлига гўёким толиб етдим,
Кўзимга сурта-сурта, қайта-қайта бўсалар этдим,
Соғинган, ташналик дардимга ҳам келди даво мактуб.

Узоғликдан кўралмай, дил эди андуҳ ила ёра,
Келиб мактубингиз қилди кўнгилнинг дардига чора,
Кетирди бўйи васл, ўхшаб саводи мушки тотора,
Фараҳлик тушди дилга, кўз мунаввар бўлди якбора,
На хуш мушкин рақамким, билмадим ё сурма ё мактуб.

Мусаффоликда эрди кўзима ойинайн қурбат,
Эди таҳрири дилкаш, унда мазмун сар-басар ҳикмат,
Иборатлар бари дилбар, маони ширали шарбат,
Адибона териб ҳикматли сўзлар, бахш этиб лаззат,
Қилиб шаккарфишонлик, сўзлади тўтинамо мактуб.

Ҳаётим яхшидир, арз айласам мен, соғлигим яхши,
Етиб келди қошимга пайкингиз¹ чобуқ² қадам рахши³

¹ П а й к — қалам.

² Ч о б у қ — тез.

³ Р а х ш — от,

Мадору қувватим ордирди барча нутқи жонбахши,
Дилим лавҳидан ўчмас, то тирикман меҳрингиз нақши,
Муқаддас, хотиримда сақланиб топгай бақо мактуб.

Тонг эрмас гар десамким, менга йўқ тенг етти иқлимда,
Қилибсиз меҳрибонлик, бунча давлат борму ҳеч кимда,
Уриб фаввора завқу, қайнади хуш нашъа килкимда,
Кўзимда жиқ тўла ёшу муҳаббатнома илгимда,
Дамо-дам сўзлашурман, менга содиқ ошно мактуб.

Садоқат ёру дўстлар Улфати бўлгач ширин айём,
Кўзимга сиз юборган рукъа гўё бир жаҳон ином,
Нигорон кўзларим тўрт эрди, ул ёндин кутиб пайғом,
Билурсиз телба кўнглим, телбараб олмас эди ором,
Табаррук деб Ҳабибий, елмасам бир парча то мактуб.

1963

АҲБОБИ БИЛАН

(Собир ғазалига мухаммас)

Эй кўнгил, дўстларни жалб эт меҳр қуллоби билан,
Иста, бирлаш, яхшиларнинг яхши арбоби билан,
Нисбатимни сўрса ким салбию ижоби билан,
Хуш кечар умрим менинг чин дўсту аҳбоби билан,
Дўсту аҳбобим азиз, ахлоқу одоби билан.

Бемухаббатлар йиғилган анжумани на қилай?
Баҳрасиз бўлса агар бу жону тани на қилай?
Дилга завқ бермас эса, бўйи сумани на қилай?
Ошноларсиз, гўзал боғу чамани на қилай?
Завқсиз ўтгай куним, бор айш асбоби билан.

Базму суҳбатлар ҳаловат бахш этиб дўст қалбига,
Сўзларидан завқ-роҳат бахш этиб дўст қалбига,
Дўстлик ҳусни тароват бахш этиб дўст қалбига,
Қадру қимматлар ҳарорат бахш этиб дўст қалбига,
Доимо кўнглим ёритгай меҳрининг тоби билан.

Беғубор ойнадек дўстингни бўлсин кўнгли оқ,
Бўлма ҳамдам қайси дилда бўлса, бир зарра нифоқ,
Яхши дўстни топсанг излаб, оч кулиб доим қучоқ,
Топмасанг бир яхши дўст, бедўст ўтган яхшироқ,
Бўлма дўст ҳаргиз кишининг кўнгли қаллоби билан.

Айласам сайру саёҳат қилгали касби ҳаво,
Дўстларнинг суҳбатидир дилда доим муддао,
Қистама гул сайрига эй боғбон, беошно,
Бўлмагай хурсандлигим бедўст-ўртоқ боғаро,
Базм агар бошланса ҳам Ҳайём майи ноби билан.

Меҳрибон бир ёру Улфатга сотурмен, ким олур?
Беғараз бир дамлик иззатга сотурмен, ким олур?
Дўст ила бир лаҳза фурсатга сотурмен, ким олур?
Бир нафаслик яхши суҳбатга сотурмен, ким олур?
Масжиду тоат-ибодатларни меҳроби билан.

Бўлса ақлинг, баҳрасиз дилни — саробдир, мақтама.
Торсиз бир бесадо синган рубобдир, мақтама,
Қиссалар беишқ агар, минг фаслу бобдир, мақтама,
Ишқдан қайтаргучи гар юз китобдир, мақтама,
Тенг эмас ҳаргиз муҳаббатноманинг боби билан.

Базми жамшидига ҳам, занг топса хотир бормаким,
Ёру Улфат йўқ бўлиб гўё мусофир, бормаким,
Сочса ҳам миннат билан бошдан жавоҳир, бормаким,
Ёт агар қўй сўйса ҳам йўлингга Собир бормаким,
Дўст ила суҳбатни туз, ёвғону ардоби билан.

1964

НОН

(Мушкин газалига мухаммас)

Бу фаровонлик замонни яхши даврон, деб билинг,
Улкамизни нозу неъматлар тўла кон, деб билинг,
Нон эрур тўқлик, анинг ҳам манбаин дон, деб билинг,
Барча неъматлар ичида бебаҳо нон, деб билинг.
Бу азиз инсон учун, нонни азиз жон, деб билинг.

Нонни хор этган қишига, хорлик бўлмай яқин,
Билмаган нон қадрини, охир бўлур зору ҳазин,
Қолмагайсиз эй биродар, нон уволига тагин,
Беҳабар бўлманг ушоғи ерга ногоҳ тушмасин,
Донаи бир нон ушоғин, танга дармон, деб билинг.

Қолгай элнинг нафратига, нонни таҳқир айлаган,
Суврати одам ва лекин аслида жонсиз бадан,
Феълу атворин бировларни кўрарсиз ҳар қачон,
Нонни ҳурмат этса ҳар ким меҳру ихлоси билан,
Тоза виждонлик, гўзал покиза инсон, деб билинг.

Ташласа нонни биров, хорликка интилган бўлур,
Ўз қўли бирла ўзининг бағрини тилган бўлур,
Асраса кўз нуридек ўз қадрини билган бўлур,
Нонни таҳқир этса ҳар ким, зўр хато қилган бўлур,
Мужмалу муҳмал, ўзи албатта нодон, деб билинг.

Нондур очлик дафъи, балки парча қотган бурдаси,
Кўзга суртинг кўрсангиз, гар ерда ётган бурдаси,
Сақлаган нон шаклини, ўйланг тўлатган бурдаси,

Бўлса дастурхонда, ҳар жойда ушатган бурдаси,
Қайта синдирмоқни инсоф узра нуқсон, деб билинг.

Қутли бу давронимиз қурди ажойиб ҳур замон,
Халқ осойиш топиб, меҳнатда бўлди комрон,
Юртимиз, Улфат, букундир пахта бирла донга кон,
Кеча-кундуз Ўзбекистонда фаровон бўлди нон,
Мушкин айтур, халқимизни марди майдон, деб билинг.

ЕТТИ ҰН ЁШИНГ СЕНИНГ

*(Андижонлик шоир, дўстим Восит Саъдуллонинг
70 ёшга тўлиғи муносабати билан)*

Дўстим, э Восит, муборак етти ўн ёшинг сенинг,
Ходиминг иқболу бўлсин бахт фаррошинг сенинг,
Бўлсин умринг пайдору эл кўмакдошинг сенинг,
Завқли ижод ила тўлсин ичу тошинг сенинг,
Элу юртнинг ҳурматидан кўкдадир бошинг сенинг.

Жилва қилди то бу давр ичра сенга етмиш баҳор,
Ўтти қанча ёзу қишлар, қору бўронлар қатор,
Бўлмадинг ўксук, ироданг маҳкам эрди тоғвор,
Элни мадҳ этмоқдин асло толмадинг, топдинг мадор,
Етгали булқунга маркаб бўлди бардошинг сенинг.

Эл, Ватан мадҳида булбулдек наво-соз айладинг,
Жону дилдан халқни меҳр ила эъзоз айладинг,
Шеър осмонида ижод бирла парвоз айладинг,
Меҳнатинг бирла элимга ўзни мумтоз айладинг,
Сўз дурин сочди жаҳонга лаъли дурпошинг сенинг.

Эл аро номинг таралди шеъру дostonинг била,
Бу гўзал водийда булбулдек хуш илҳоминг била,
Қўйдинг ўз номингга ҳайкал, яхши девонинг била,
Тўй букун етмиш ёшингга фахрлик шонинг била,
Сен билан фахр айлагай эл, барча тенгдошинг сенинг.

Кўп яша, бўл комрон, фарзандларинг топсин камол,
Янги-янги шеърлар халқимга кўрсатсин жамол,
Етмасин умринг қуёшига узоқ йиллар завол,
Ҳамнафас бўлмоқни Улфат доимо айлар хаёл,
Дилга дил пайванд бўлиб, ёнингда сирдошинг сенинг.

1984

ДОМИ ГИСУСИ

(Сайфий ва Боқир ғазалларига мухаммас)

Муяссар ўлди менга бир парнинг побуси,
Кўриб юзин ёриди кўзларимни фонуси,
Тўлиқ ҳусн била ҳардам нигоҳи дилжўси,
Мусаххар айлади ақлимни чашми жодуси,
Кўнгил қушини асир этди домни гисуси¹.

Йўлиқди турфа маҳалким эди у фасли баҳор,
Лаб очмаган эди кулкуга гунчаи гулзор,
Менга очилди гулу, гунча бўлди хандашиор,
Нигор мен сари боқди кулиб очиб рухсор,
Кўзимни, боқса қамаштирди ҳусни ёгдуси.

Хиром этар чоғи мавж урса зулфи анбарбор,
Майин насими қилур мушк исин жаҳонга нисор,
Кўзим тикиб анга турган чоғимда наргисвор,
Қадини сарвини то жилвагар қилиб эди ёр,
Кўнгилни қумрисининг кўкка чиқди ҳу-ҳуси.

Қарам уйда менга мезбонлиқ эрди фани,
Табассум ила қотиб сўз, лаби ширин сухани,
Қуйиб май, олдин ичиб ғамза бирла озгинани,
Қадаҳ тутиб эди ёр, ичмай аввал ўптим ани,
Ки акс этарди жамолини бода кўзгуси.

Муҳаббат аҳлига ҳеч судманд эмас пандинг,
Пари хаёлини бадн айлаёлмагай бандинг,

¹ Г и с у — соч.

Давосин истаса гар, фикри офиятмандинг,
Табиб дардим иложига берма гулқандинг,
Менинг иложим у ширин лабининг лимуси.

Бўлибдур офатижон, ҳусни кўп камол топиб,
Чиройи эл кўзини ҳар дам ўзига қаротиб,
Боқиб таҳайюр ила мен дедим кўзим қамошиб,
Епишмиш ой уза, ёр қалдирғоч қанотин очиб,
Ва ё тўлин юзи устида қийғоч абрўси.

Тилимда ҳад йўқ эди олгали висоли сўзин,
Кўзим қувонмоқ умид айлар эрди кўрса кўзин,
Бошига қўйса қадам йўлларига ташлаб ўзин,
Сурарга ташна эди жон кўзи изига юзин,
Етишди манзарига ногаҳон парирўси.

Асри бўлди анинг, ўзи маҳв этиб кўнглим,
Илинди холин умиди билла кетиб кўнглим,
Еруғ юзин тилагида магар итиб кўнглим,
Йиқилди беҳуд ўлиб, зулфиға етиб кўнглим,
Кириб қаро кечага ёки келди уйқуси.

Йўқотди ўзлигин Улфат кўриб рухи анвар,
Бўлурми деб бу сифат нозанин гўзал дилбар,
Қошини чийн этиб ул, ғамза бирла боқса агар,
Қолурму Сайфийу Боқирни борлигидан асар,
Кўзики бўлса ситам мулкининг ҳалоқуси¹.

¹ Ҳ а л о қ у с и — золим подшо.

МУСАДДАСЛАР

МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИГА

Эй бу гўзал ўлканинг жонбозлари,
Пахтачилик илмининг устозлари,
Ўз ишининг моҳири, мумтозлари,
Ғайрат отин уста чавандозлари,
Қутлуғ муборак шарафу шонингиз,
Олган улуғ фахрли унвонингиз.

Порпираган кўзлари равшан чароғ,
Ғайрат учун қалби туганмас булоғ,
Айлаб иши тоғни текис, чўлни боғ,
Ҳар йил оқ олтинни қилиб тоғ-тоғ,
Қутлуғ муборак шарафу шонингиз,
Олган улуғ фахрли унвонингиз.

Қувват олиб партия илҳомидан,
Дур чиқариб ер садафини комидан,
Раҳмат олиб халқу ватан номидан,
Бахт майин нўш этиб эл жомидан,
Қутлуғ муборак шарафу шонингиз,
Олган улуғ фахрли унвонингиз.

Бу йил оғирроқ яна ҳам центнер,
Сарф этилар кўп яна пешона тер,
Иш билан қон бўлгуси ҳосилга ер,
Элу Ватан, кўзда қувонч бирла дер:
Қутлуғ муборак шарафу шонингиз,
Олган улуғ фахрли унвонингиз.

Меҳнат элин завқли айёми бу,
Сизга Ватан иззати, икромн бу,
Элнинг улуғлаб атаган номи бу,
Улфат учун шеърнинг илҳоми бу,
Қутлуғ муборак шарафу шонингиз,
Олган улуғ фахрли унвонингиз.

1957

ОЗОД ОКТЯБРЬ

Ҳаёт буржидан чиққан офтоб,
Озодлик хати ёзилган китоб,
Зулм оламига газаблик китоб,
Сендан туғилган, буюк инқилоб,
Бизни қилгансан озод Октябрь,
Вайроналарни обод Октябрь.

Сен билан бўлди мазлумлар озод,
Жафо бунёдин айладинг барбод,
Йўқликка кетди оҳ ила фарёд,
Сендан миннатдор, халқим бўлиб шод,
Бизни қилгансан озод Октябрь,
Вайроналарни обод Октябрь.

Айланди Ватан гўзал чаманга,
Тиканлар ўрни тўлди савсанга,
Чулғанди элим илм ила фанга,
Абадий яша, жон бериб танга,
Бизни қилгансан озод Октябрь,
Вайроналарни обод Октябрь.

Кўрди тарихинг ўттиз бир баҳор,
Дилларда асло қолмади ғубор,
Озод халқ, Улфат, меҳнатда илғор,
Айтур минг тилда чаман-пахтазор,
Бизни қилгансан озод Октябрь,
Вайроналарни обод Октябрь.

1948

МУШОАРАЛАР

ШАЙДОГА ЎТ

УЛФАТ:

Май ҳароратдан урар ул орази раънога ўт,
Орази раъно ёниб гул-гул, урар дунёга ўт.

БОҶИИ:

Оташин рухсоридин куйган эди ою қуёш,
Эмди кўрким, бода тобидин тушар зуҳрога ўт.

УЛФАТ:

Кўзларим куйди қизарган юзга термулган чоғим,
Ким кўрибдур куйганин тушгач улуғ дарёга ўт.

ҲАБИБИИ:

Соғару саҳбодан ўт тушгай эди базм аҳлига,
Ваҳки, келди ёр, тушди соғару саҳбога ўт.

УЛФАТ:

Урса ўт бундай жаҳон аҳлига ёнган юзлари,
Урмасин май, ҳаргиз ул дилдори беларвога ўт.

Бир томонда куйди Улфат ҳам, Ҳабибийдек ёниб,
Урди бир ёнда кулимсиб Боқийи шайдога ўт.

1943

САРВАРИ АҲБОБ КЕЛУР

УЛФАТ:

Шод бўлингизки бу кун, сарвари аҳбоб келур¹.

САЙФИЙ:

Баҳри амвожи сафодан дури ноёб келур.

Хотирим кўзгуси ҳижрон захидан занглик эди,

Не хуш ул мужда, жило берғали сиймоб келур.

УЛФАТ:

Зулматистони фироқ ичра эдик ғамли, валек

Партав андози висол бўлғали маҳтоб келур.

САЙФИЙ:

Севин, эй соғари кўнглим, бу кун иқболингдан,

Кўзи мастона, лаби лаъли майиноб келур.

Қўйинг, эй жайши фироқ энди адам сорига юз,

Қаҳр этиб васл сипоҳи била Сўҳроб келур.

УЛФАТ:

Базми қурбатда қилинг соз нашот асбобин,

Чанги фарҳатга садо берғали мизроб келур.

САЙФИЙ:

Улфато Сайфию ёрон каби сен ҳам шод бўл,

Чун ҳабиби ҳаммаи шайх била шоб келур.

1935

¹ Бу мушоара, шоир Ҳабибийнинг биз томонга ташриф қилишлари муносабатидан ёзилган.

ЧАМАН-ЧАМАН

(„Оқ олтин“ мушоараси)

УЛФАТ:

Гул-гул очилди пахтаминз,
бўлди днёр чаман-чаман,
Гулшанимизда гўйинё
қилди баҳор чаман-чаман.

ҲОШИМ¹:

Наврўз ойи чигит экиб,
йил бўйи парвариш этиб,
Ҳосилидан хўб шодланиб
дўст ила ёр, чаман-чаман.

БОҚИР:

Кўзни қамаштирур далам,
дилни қувонтирур чунон,
Фахр ила ҳосилин сенга
кўз-кўз этар, чаман-чаман.

УЛФАТ:

Баҳра олур боқиш билан
кенг далалар чиройидан,
Тухфа этиб ўзни турар
пахтақатор, чаман-чаман.

¹ Ҳошим — Ҳошимжон Раззоқов.

ҲОШИМ:

Пардаи тун ёпиб юзин
севгучи пахтакоридан,
Тонггача зор этиб уни
қилди хумор, чаман-чаман.

УЛФАТ:

Тўлди даламга қиз-ўғил,
дур теради этак-этак,
Юзларидан бўлиб далам
лолаузор, чаман-чаман.

БОҶИР:

Оқ денгиз ичра сузгучи
кўк кема рангидан безаб,
Қирмизи юз-ла айлаган
кемасувор, чаман-чаман.

УЛФАТ:

Фулғула солди техника,
бункерни очди пахтага,
Кулгуга очди лаб кўсак,
пахтаси бор, чаман-чаман.

БОҶИР:

Пахта кўзимга кўрсатур
мамлакатим ривожини,
Зийнати ўлкамиз бўлиб
нақшу нингор, чаман-чаман.

ШЕЪРИЙ ТАЪРИХ

Классик шеърятимизда шеърий таърих қадимдан мавжуд. Бунда ҳарфларнинг қиммати асосий роль ўйнайди. Маълумки, араб алфавитида 28 ҳарф бўлиб, бу ҳарфларга «АБЖАД» тартибида ҳар бир ҳарфга алоҳида қимматлар белгиланган. Чунончи: АБЖАД калимасида тўрт ҳарф бўлиб, бирдан тўртгача, ҲАВ-ваЗда уч ҳарф бўлиб, 5 дан 7 гача, ҲУТТИда уч ҳарф 8 дан 10 гача, КАЛАМАН да тўрт ҳарф 20 дан 50 гача, САЪФАС да тўрт ҳарф 60 дан 90 гача, ҚАРАШАТ да тўрт ҳарф 100 дан 400 гача САХХАЗ да уч ҳарф, 500 дан 700 гача ЗАЗАҒда уч ҳарф, 800 дан 1000 гача ҳисобланади. Шеърий таърихни бирор кишининг фарзанд кўриши, ёки бирор бинонинг битганлиги, ёнгики бирор кишининг вафотига бағишланиб ёзилади. Шеърий таърих агар бола таваллудига бағишланса, «идхол» яъни бирор ҳарфни ёки калимани қўшиш билан, агар вафотга бағишланса, «исқот» яъни бирор ҳарф ёки калимани чиқариш билан ёзилади. Агар таърих бирор бино ёки анҳор-сой шу снгари нарсаларга аталса ҳеч қандай «идхол» «исқот» бўлмайди.

Таърих учун танланган сўз бирикмаси (калима)ни моддаи таъроҳ дейилади. Агар бола таваллудига аталган таърих моддасида боланинг исми қўшилиб келса яхши санъат ҳисобланади. Таърих ёзмоқчи бўлган шоир, аввало воқеа ёки ҳодисага мос тушадиган калимани топиб, таваллуд бўлса идхолини, вафот бўлса исқотини аниқлаб, шеърга шуруъ қилади, шеърнинг даромадида воқеалар баён қилиниб, агар бино ёки бошқа нарс бўлса, ким томонидан, қандай ҳолатда ва нечун мақсадда барпо этилганлиги кўрсатилади. Мисол учун, Андижонда бир ёш йигит номаълум қотиллар томонидан ўлдирилди, бунга таърих ёзиш

илмини яхши биладиган шоир Мунирий Хўжандий таърих ёзиб, охириги шундай тугаллаган:

Анинг таърихни кимдан этсам савол,
Ғазаб қайнади деб юмар кўзини.

Бу ерда шоир, бўлган воқеадан кишиларнинг ачинганликларини ифода қилиш билан бирга, «Ғазаб қайнади» сўзини моддаи таърих қилиб олган, бу аҳволдан жирканиш белгиси бўлган «юмар кўзини» каллимасида «кўз»ни исқот бўлиши учун ишорат қилган. Шундай қилиб, моддаи таърих 1978 бўлиб, бундан (кўз) 33 исқот қилинса, воқеа содир бўлган йил — 1945 қолади. Мен 1940 йили биринчи ўғил фарзанд кўрган эдим, устодим Абдилмажид «Ҳофиз» таърих ёздилар, у шундай:

Шоирей айди эн рўйи табъи шеър,
таърих «ҳай-ҳай на зебо бир ўғул».

Бир шоир табънинг юзидан шу таърихни айтди деб, «ҳай-ҳай на зебо бир ўғул»ни таърихга модда қилган, моддаи таърих абжад ҳисобида 1350 бўлиб, бунга табънинг юзини, яъни (ХуТтЙ) даги итқи (9) ни идхол қилинса таваллуд йили ҳижрий ҳисобда 1359 ҳосил бўлади. Андижон шаҳри марказида катта жомеъ мадраса бўлиб, ўртада баланд минора бор, миноранинг бино бўлиш таърихи номаълум шоир томонидан ёзилган:

Таърихи манор «Маҳмуди ғариб»
Насрун миналлоҳи ва фатҳун қариб.

Маълумки, мадрасани Маҳмудалибой бино қилган, шунинг учун бўлса керак, шоир минор таърихининг моддасига, Маҳмудни киритган, бу таърихга кўра минор 1310 ҳижрийда барпо бўлган. Бу тушунтириш мактубини ёзишдан мақсад шулки, шеърий таърих ёзиш санъати ўз-ўзидан қолиб кетди ва унга эътибор ҳам йўқ, аммо ўтмиш меросни ўрганишга қизиқувчи

ёшлар, классик адабиётларда бунга дуч келиб қолиш-
лари мумкин бўлганлиги учун, уларга таърих ёзиш
санъатидан биров хабардор бўлишларига ёрдам бериш
умидидир.

Изоҳ: Абжаднинг умумийси шундай:

А Б Ж а Д
1, 2, 3, 4
Ҳ а В в а З
5, 6, 7,
Ҳ у Т т Й
8, 9, 10
К а Л а М а Н
20, 30, 40, 50,
Са Ё Фа С
60 70 80 90
Қа Ра Ша Т
100, 200, 300, 400
Са Х х а З
500, 600, 700
З а З а Ё
800, 900, 1000.

Юқорида, абжаднинг асосий ҳарфлари катта қилиб,
ёрдамчи ҳарфлар кичик-кичик қилиб кўрсатилди ва
остига ўша ҳарфларнинг қимматлари кўрсатилди.
Саъфас калимасидаги «Ё» белгиси араб алфавитида
«АЙН» ҳарфи бўлиб, унга 70 қиммат белгиланган.

НАБИРАМ МУЗАФФАР ТАВАЛЛУДИГА

(Тазрих)

Қўтлай эй қизим, уйинга букун,
Қўйди қутлуғ қадам Музаффаржон.

Бир қуёш туғди йўқлиғ осмони,
Чеҳраларни қилиш учун тобон.

Боғи умрингда навниҳол унди,
Бўлгай албатта, зийнати бўстон.

Маърифат гулларин эдинг чамаин,
Ярашур бу чаманга сарвиравон.

Илму дониш-ла баркамол бўлсин,
Фазл аҳли ичида нуқтафишон.

Отасидир Ҳамид, ўзи маҳмуд,
Маънилар гавҳарига бўлсин кон.

Ёри бўлгай ҳамиша иқболи,
Туғилиш даври, бахтлик даврон.

Мингу тўққиз юз олтимш тўққиз,
Йил эди, юзини кўрди жаҳон.

Февраль ойин йигирма бир кун,
Бўлди ул чеҳра бизга нурафшон.

Ўзини қўшса унга илму зако,
Таърихини «Музаффар» этгай аён.

Қувониб бу набирага Улфат,
Деди бўлсин оти Музаффаржон.

1962

МАРСИЯЛАР

ШОИР ХУРРАМ ВАФОТИГА

Бу кун бир шоири хуштабъ Хуррам,
Бақо мулкига реҳлат қилди э воҳ.

Билимдон, хуш такаллум, суҳбат оро,
Оти Абдилҳамид, Хуррам дилогоҳ.

Халойиқ ичра номи «Жонли таърих»,
Азизу мўътабар, кўпларга дилхоҳ.

Вужуди эрди доим фаҳри аҳбоб,
Узоғ йиллар эди биз бирла ҳамроҳ.

Замону давридан ғоят эди шод,
Ўқирди элу юрт мадҳини ҳар гоҳ.

Фақирона, мужаррадликда ўтди,
Ҳавас қилмай жаҳондан мансабу жоҳ.

Тавоно эрди саксон бўлса ҳамёш,
Ажалнинг қосиди дард келди ногоҳ.

Қолиб мотамда барча хешу аҳбоб,
Яқо йиртиб дедилар оҳ ила воҳ.

Сана бир минг тўққиз юз саксон эрди,
Кетар кун ўн бешу Август эди моҳ.

Ёзар чоғ фавти таърихни Улфат,
Узига қилди кўнглини пиёри даргоҳ.

Деди таърихи «НОМИ ЖОНЛИ ТАЪРИХ»,
Жудолик дардидан кўнглим чекиб ОҲ.

*(Ўзбекистон халқ шоири азиз дўстим Асқарали
Чархий Хўқандий вафотига)*

Халқимиз бўлди жудо, бир маърифатнинг конидан,
Ажрагондек бўлди гулшан булбули хушхонидан.
Яъни бир тўтини чарх олди ватан бўстонидан,
Чархийи чобук қалам, кетди ватан айвонидан,
Оҳким, бўлмиш бу хил фармон, қазо девонидан.

Кўрсангиз диллар фараҳ топгай эди гўё баҳор,
Лабларидан тарқалур эрди ширин сўзлар қатор.
Кўнглининг ойинасида йўқ эди зарра губор,
Шеърда оташ нафас ҳар жумла лаъли обдор,
Хат ёзишда Мир Алидек қилқаламлар сонидан.

Фурқату Завқий, Муқимийлар учун тимсол эди,
Лекин ўз даврини тонган, соҳибни иқбол эди,
Бахту иқбол ила яйраб, донмо хушҳол эди,
На юзида кексалик акси, на қадди дол эди,
Рози эрди бу саодатли гўзал давронидан.

Суврати нозик, ва лекин фикри дариёйи азим,
Суҳбати ширин бағоят, кибрсиз, зоти ҳалим,
Фахр этардик, чунки эрди биз билан дўсти қадийм,
Кетди дармон сўнгги кунлар, бўлмайин жисми салим,
Дардлар айлаб ҳужум, бечоранинг ҳарёнидан.

Оқибат ташлаб элни, уқбо сари қўйди қадам,
Ҳайфким гавҳар каби инсон букуи бўлди адам,
Мотам ичра қолди дўстлар, йиғлади аҳли ҳарам,
Шеърларким қолди ундан бизга, айлар гамни кам,
Доним эслар эл ўқиб, ашъорлар девонидан.

Минг тўққиз юз етмишу тўққиз эди йилда ҳисоб,
Эрди ўн тўрти декабрь жумъа кун тутди ниқоб,
Кетди дўстинг гарчи, Улфат, сабр қил, чекма азоб,
Умр олам денгизида бир нафас, гўё ҳубоб,
Кечмаган ким бор жаҳонда оқибат ўз жонидан.

1979

МАРСИЯ ВА ТАЪРИХ

*(Филология фанлари доктори, профессор
Ҳошимжон Раззоқов вафотига)*

Эл кўзига Андижон бўлди букуи мотамсаро,
Чунки сафдан олди бир олимни жаллоди қазо.

Кўз юмиб яъни Ҳошимжон, илм аҳлини сарвари,
Реҳлат этди бу жаҳондин, азм этиб сўйи бақо.

Ул эди гоят билимдон, шоири оташнафас,
Эл, Ватан мадҳида эрди булбули соҳибнаво.

Боргоҳи илм аро эрди мударрис кўп замон,
Қанча шогирдларни қилди илми бирла кимнѐ.

Рутбаси олий валекин сода ҳам камтар эди,
Кўзгудек кўнгли мусаффо, зарра йўқ кибру ҳаво.

Ул қалам тебратди топди Нодира янги ҳаёт,
Саҳнамиз майдонига меҳнат била берди жило.

Қилди погаҳ дардлар жисмига бўрондек ҳужум,
Аҳли тиблар бўлди ожиз, топгали унга даво.

Хайфким ер остига бевақт борди кони илм,
Тутди мотам эл, фиғонлар чекди хешу ақрабо.

Кўп оғир бўлди бу мотам, осмон ҳам тўкди ёш,
Чунки илм осмоннинг бир юлдузи бўлди фано.

Бу жудоликдан қолиб мотам аро Улфат букун,
Ёзгали фавтнини шарҳин айлади бундай адо.

Мнинг тўққиз юз саксон икки эрди милодий сана,
Март оини ўн бешинда бўлди бундоғ можаро.

1982

МАРСИЯ — ТАЪРИХ

(Шоир Ҳайитбой Азимов вафотида)

Юмди кўзин жаҳондин, бир шоири замона,
Булбул сўзин йўқотди, ўт тушди бўстона,
Ерга кўмлди, афсус, бир гавҳари ягона,
Шодлик уинни қилди мотамли қайғухона,
Яъни Азимий бўлди, уқбо сари равона.

Табъи баланд аммо ғоятда камтар эрди,
Аҳбоб ичида дилкаш, ширин суханвар эрди,
Иш чоғида билимдон, хушфеъл раҳбар эрди,
Ўлкам хазинасида қимматли гавҳар эрди,
Бу турфа яхши инсон келган эмас жаҳона.

Қилди садоқат ила кўп йиллар элга хизмат,
Сидқу вафоси бирла, эл ичра топти ҳурмат,
Иш қилди, қилмади ҳеч асло бировга миннат,
Қадрини баланд қилди тобора халқу давлат,
Бошқарди барча ишни, ақл ила моҳирона.

Номи эди ҳайитбой, шеър ичра ул Азимий,
Олса қаламни қўлга, илҳом эди надими,
Шеърини ўгутни берган, ҳам юрти бўлди Бимий,
Устози Мир Алишер, пийри эди Муқимий,
Шуғл эрди унга ёзмоқ, ашъори ошинқона.

Эллик тўғрида ёши бўлди хазон баҳори,
Жонига қасд қилди дарди ҳужумкори,
Мотам ичида қолди фарзанду хешу ёри,
Чикди фалакка элнинг фаръеду оҳу зори,
Кетди буқун юракнинг дарди бўлиб баҳона.

Мотамда қолди барча, туниди огир мусибат,
Дил сафҳасидан асло кетмайдн доғи фурқат.
Бу хонадонга берсин ҳақ энди сабру тоқат,
Сабр айламоқдин ўзга йўқ чора, ўйла Улфат,
Келгач алам бошингга, фикр айла оқилона.

Бир минг тўққиз юз эрди, саксон учнда мийлод,
Май ўн бешнда бўлди марг бирла умри барбод,
Шукр этки умри ичра қилди асарлар ижод,
Шеърин ўқиб ҳамиша, дўстлар қилур уни ёд,
Қолдирди элга ул зот, гавҳар тўла хазона.

1983

*(Меҳрибон рафиқам Ҳабибахон Муҳаммадали
қизи вафотига)*

Ажал бедодидин бўлдим жудо, булкун нигоримдан,
Анисим, мунисим ҳам меҳрибоним, ғамгусоримдан,
Мадорн хонадоним, файзбахши рўзгоримдан,
Қилувчи парваришлар меҳр ила ойинадоримдан.

Уйимдан тўқ эди кўнглим, қачон ул уйда бор эрди,
Қадирдон эрди менга, меҳнату роҳатда ёр эрди,
Очиқ чеҳра, ширин сўз, суҳбати айни баҳор эрди,
Келиб боди ажал ажратди боғ ила баҳоримдан.

Ҳунар бобида асло кам эрмас эрди чеварлардан,
Эди яхши пазанда, қўллари ширин шакарлардан,
Нишон истармен энди, тўкиб охи саҳарлардан,
Кўнгил таскин тополмас, чеккан охи пуршароримдан.

Севиб фарзандларин ўстирди ғоятда чекиб меҳнат,
Уларнинг роҳатин кўрмоқ учун келган чоғи фурсат,
Вафо қилмай жаҳон, ночор адамга қилди ул рехлат,
Деди ҳасратда кетдим, айрилиб хешу таборимдан.

Юмиб кўз бемаҳал, солди мени кўп мушкил аҳвола,
Ўғил уйлантириш, ҳам қиз чиқармоқ ишлари чола,
Юракларни эзиб, фарзандларим тун-кун қилур нола,
Фалак жунбишга келди айлаган бу оҳу зоримдан.

Ўзи бир тоза гавҳар, эл эди ожиз баҳосидан,
Алам кўп чекти жисми поки дардлар ибтилосидан,
Замон ҳозинқлари ожиз қолиб дардин давосидан,
Шифоёб бўлмади ҳеч, дарди саъйн бешуморимдан.

Мингу тўққиз юзу етмиш бир эрди йил ҳисобида,
Ингирма бир эди март ойи, кунлар эҳтисобида,
Еш эллик тўртда эрди умрининг заррин китобида,
Кўзини юмди мангу, ажрадим дунёда боримдан.

Давосиздир ўлим дарди, табибнинг гарчи Луқмондир,
Мутен марг эрур охир, гадодир хоҳи султондир,
Жудоликларга ўйла, сабрдан ўзга на имкондир,
Тилармен Улфато имдод сабри бемадоримдан.

1971

М А С Н А В И Й

ҚУТЛОВ

*(Охунбобоев номидаги Андижон давлат музыкали драма
ва комедия театрининг 50 ёшига тўлиши муносабати
билан ўтказилган юбилей тўйига бағишланади)*

Эй санъатимиз улуғ макони,
Санъат дурининг шарафли кони.

Мардона қадам, буюк билимдон.
Хизмат билла элга чин қадрдон.

Турмушга ҳамиша кўзгу бўлган,
Бағри дури маърифатга тўлган.

Кўрсатгувчи эл ҳаёти аксин,
Дер эл бари, офарнуну таҳсин.

Эллик йил этиб элимга хизмат,
Тўй қилгали энди етди фурсат.

Бу давр ичида неларини кўрдинг,
Мақсадга томон елиб-югурдинг.

Тортдинг неча йўл машаққатин ҳам,
Қаддингни валекин этмадинг ҳам.

Эл эрди нечунки посбонинг,
Ҳам партия эрди меҳрибонинг.

Санъат элининг бўлиб бешинги,
Санъат уйининг ва ё эшинги.

Шухратли Ҳалимахон қизингдир,
Кўксингдаги нурли юлдузингдир.

Санъат эли фаҳри Лутфихоним,
Аслида сени дегай маконим.

Ул юзлари ой, гўзал Шаҳодат,
Саҳнаида таратти элга шуҳрат.

Аббосхон ўсиб, камолга етди,
Шуҳрат товуши жаҳонга кетди.

Машҳур бўлиб элда Тўхтасин ном,
Сендан олиб эрди сози илҳом.

Уста лақабин олиб бу фанда,
Элга танилиб, бу ҳур Ватанда.

Санъатда яна неча ягона,
Ҳар бирлари нодири замона.

Мактаб каби сенда таълим олди,
Баъзиси таралди, баъзи қолди.

Фахр ила уларда нисбатинг бор,
Шогирдлигига улар ҳам иқрор.

Эликка бу кун етишти ёшинг,
Эл меҳрида кўкка етди бошинг.

Улкамда ўсиб, камолга етдинг,
Кун янгли ёруғ жамолга етдинг.

Баржаста бўлиб камолу ижод,
Тарихий тўйинг қилинди бунёд.

Республика тўйни қутламоқда,
Бахт созини — куйни қутламоқда.

Бўл сен бу гўзал ҳаётга кўзгу,
Умринг бўлибон қуёшча мангу.

Бахтинг билла давлатинг муборақ,
Дер тўйни бу Улфатинг муборақ!

1970

Қ А С И Д А

Қутлов

*(Езувчи, таржимон Тўхтасин Жалолов
Шаҳрихонийнинг 70 ёшга тўлиши муносабати билан)*

Эй олимн сержилову пур нур,
Ўлкамда шарафли номн машҳур.

Нутқ ойинаси мудом сафолнк,
Аҳбоб орасида хушадолнк.

Сўз барча латифу хуш иборат,
Тингловчига еткурар ҳаловат.

Турмушда аччиғ-чучукни тотган,
Умид сойида қулочин отган.

Меҳнатга чидамли зўр баҳодир,
Қилки кучи катта ишга қодир.

Мустаҳкам иродали қаламкаш,
Эл хизматида мудом рақамкаш.

Етмишда ёшу вале эмде пийр,
Кескирлинги исфаҳоний шамшир.

«Хамса» қаламида топти талқин,
Таҳлили билан ёқимли тазъин¹.

«Олтин қафас»и эл ичра машҳур,
Ҳар кимсага ул ёқимли, манзур.

Бир «Тазкира»ни ҳикоят этди,
Мозий қаламин китобат этди.

¹ Т а з ъ й и н — зийнат.

Кўп шоирларга қўйди ҳайкал,
Сўз ойинасига берди сайқал.

Хоразмли «Паҳлавони Маҳмуд»
Эл огзига ул эмасди мавжуд.

Саъй этди, эл ичра қилди пайдо,
Ул бўлди қуёш каби ҳувайдо.

Тўртликлари элни қилди сармаст,
Хайём ила ул, бу ишда ҳамдаст.

Кўрсатди юзин элимга «Бону»,
Меҳнат қалами яратди кўзгу.

Қиз шоирлар «Қасида»си ҳам,
Аввалги рисоладан эмас кам.

Тинмас қалами, ҳамиша жонлик,
Гоҳи қиладир у таржимонлик.

Ҳимматли унинг бу одатидан,
Ғайрат қаламин шарофатидан.

Ҳинд ўғли «Тагўр» мусоҳибимиз,
Кўплаб асарини соҳибимиз.

Кўп таржималарни қилмадим ёд,
Ҳожатми барин қилишга теъдод¹.

Эл ичра аталди Тўхтасин ном,
Билгай уни барча хос ила ом.

Нисбатда макони Шаҳрихоний,
Мумкин демоқ, асли Андижоний.

¹ Теъдод — санаи.

Эй зубдайн аҳли фазли даврон,
Хушсуҳбату хушнаво, хушилҳон.

Ғайрат эли ичра сафшикансиз¹,
Сўз базмида шамъи анжумансиз.

Етмишга етишди ёш, валекин,
Қирқ ёш кабисиз, у сўз эмас чини.

Кўз равшану жисм эрур бақувват,
Тўлқин урадир кўнгилда ғайрат.

Кўз чақнаши ёш йигитга монанд,
Ижод ўйи бирла фикрингиз банд.

Бу ёшгача анча иш қилинди,
Қудрат неча борлиги билинди.

Оташкададек билим ўчоғи,
Ижод сувининг кўнгил булоғи.

Бул сув яна анча йиллар оқсин,
Гул ундириб, ўлкамизга тоқсин.

Дўстим, бу шарафли ёш муборак,
Бахт айласин ўзни тож торак².

Эл бахти учун топинг омонлик,
Айланг яна кўб ширинзабонлик.

Қўпларнинг эрур бу илтижоси,
Улфат қаламин шудир дуоси.

1979

¹ Сафшикан — олга интилувчи.

² Тож торак — ярашиқ том.

НОМА

(Шоир Чархий Хуқандий мактуъига жавоб)

Аё Чархийи соҳиби фазлу илм,
Фурузандайн базми арбоби ҳилм.

Фасоҳат чаманзорининг булбули,
Жаҳон саҳнининг тўлдириб гул-гули.

Балогат дурига дили софи ганж,
Хулоса, фариди замон нуқтасанж.

Менга лутф ила кўндурбсен рақам,
Неча шод бўлсам унга, шунча кам.

Рақам демайин, яхши зийнатли боғ,
Ҳунарга тўлиқ то бошидан аёғ.

Иборатлари барча зийнат нишон,
Маоний келиб атри анбар фишон.

Тамошо чоғи завқ ҳаддан ошиб,
Фараҳ топганим ҳам ададдан ошиб,

Уқирда етушди менга турфа ҳол,
Уни сўзламоққа забоним калол¹,

¹ К а л о л — дудук.

Эди руқъа¹ ғоятда олижаноб,
Жавоб айтгали йўқ эди менда тоб.

Валекни қилиб бир жасорат қалам,
Қўнгил розини қилди бундоқ рақам.

Ададсиз салому саноқсиз паём,
Сўнгидан қилай, буйла арзи маром.

Бари дўстлар бунда соғу амон,
Яна шодлиғ бирла ҳам тавамон².

Ўзим ҳам улар бирла монандмен,
Ўзинг билдигинг иш билан бандмен.

Шамолдек чопар умрнинг маркаби,
Юмуб кўзни очганча рўзу шаби.

Ул отни бироз боғламоғлиқ зарур,
Унга ришта бўлгай ҳузуру сурур.

Ҳузур улки, чин дўстлар суҳбати,
Сурур ўлтиришнинг ширин лаззати.

Бу ҳақда ажаб сўз Навоий демиш,
Ғаниймат эмиш, дам ғаниймат эмиш.

Сўнг айлай бу янглиғ сенга илтижо,
Ҳузурингда бу хат агар топса жо.

Бари дўстларга саломимни айт,
Мен учун ўқи, бир-икки яхши байт.

¹ Руқъа — мактуб.

² Тавамон — бирга.

³ Маркаб — от.

Яна бұлса ким, дўсти воломақом,
Етургил анга мендан арзи паём.

Тамом айлаб Улфат шу ерда сўзини,
Тикар хат жавобин йўлига кўзини.

1945

САЕҲАТНОМА

ТОШКЕНТ САФАРИ

Бир мавсум эдики файзи наврӯз,
Кетмай, келиб эрди бахти фируз.

Майнинг боши, йўқ булут самода,
Йўқ нссиг ила совуқ ҳавода.

Ер саҳнида айни мўътадиллик,
Ашё баданида бор дадиллик.

Қиш уйқусидан кўзини очган,
Атрофга баҳор ҳидини сочган.

Тоғ ўз этакига сабза олган,
Қишнинг бари шиддати йўқолган.

Ер кўкламу шундай осмон ҳам,
Йўқ сабза юзида зарби шабнам.

Лола била сабза бир маконда,
Лаъл ила зумуррад, ўйла конда.

Тоғ Чукрини қилган элга тортиқ,
Олам қизи ҳусни ҳаддан ортиқ.

Бир турфа безакли тоғу саҳро
Тўймайди қилиб киши тамошо.

* * *

Утган эди шоирни Ҳабибий,
Ўзбек элининг етук адаби.

Тошкентда бўлиб эди маконлик,
Асли эди бизнинг андижонлик.

Лозим эди бизга ҳам боришлик,
Мотам аёғини сипқоришлик.

Бу маслаҳат узра бир азиз ёш,
Бўлди бу кенгаш ишида ул бош.

Бир яхши фикрни қилди таклиф,
Мавсумни қилиб чиройли таъриф.

Бир неча киши бўлиб ёронлар,
Шоирга қадирли меҳрибонлар,

Бормоқ деди лозим унга албат,
Маъқуллади барча аҳли суҳбат.

Бу сўзга қарор бўлиб муқаррар,
Саккиз киши бўлдилар сафарбар.

Охунов эди сафар амири,
Дўстларнинг ичида беназири.

Элда аталур Қосимжон оти,
Беҳадду ҳисоб эрур сифоти.

Боқир бири шоири замона,
Ахлоқу билимдадир ягона.

Кўп илму фунундан ақли огоҳ,
Номин атар эл, Амони оллоҳ.

Маъсумхон эди бирининг исми,
Ахлоқи ҳамидалар тилисми.

Аҳмадрафниқ эрди битта йўлдош,
Кўп ишга эрур ҳамниша ул бош.

Зотида мужассам ақлу идроқ,
Инсоният ичра бир дури пок.

Ҳам битта рафиқимиз Рафиқжон,
Дўстлар бари жисм эса, эрур жон.

Хуш хулқи била кўнгулга маҳрам,
Бўлди шу туфайли бу сафар ҳам.

Еттинчисидир Ҳамидуллоҳ,
Шод этди бўлиб биз ила ҳамроҳ.

Мақсуджон оти яна биров ҳам,
Маркаб жиловин бурашда бекам.

Хуллас, йиғилиб бу саккиз одам,
Ҳар бирлари ўзга-ўзга олам.

Тошкент сорига бўлинди азм,
Омода қилиб не бўлса лозим.

Ҳар икки машина хўб эди соз,
Қушлар каби йўлга қилди парвоз.

Тоғ йўлига бўлдилар равона,
Кафтдек текис айлаган замона...

* * *

Йўл узра кўринди бир ажаб жой,
Бир ёнида шарқираб оқар сой.

Кенг саҳнида сабза осмонранг,
Тўлқунли денгиз, ҳавода йўқ чапг.

Ёлпиз ҳидидан ҳаво атиррез,
Хушбаҳра жилоси фарҳатангез.

Минг турли чечак юз очган унда,
Ранглар тўдасини сочган унда.

Қизлар каби серкарашма лола,
Май нчгали қоп-қизил иёла.

Тортар ўзига ширин титлакдек,
Сув тўлғонадир кумуш билакдек.

Тушдик у маконга базм туздик,
Ғам бирла алоқамизни уздик.

Хонандалар эрди бизга ҳамроҳ,
Хонишлари барчамизга дилхоҳ.

Исҳоқ қизи, яъни номи Барно,
Овозига дер, жаҳон тасанно.

Навраста бири эди Муножот,
Ушшоқ ўқир эрди, гаҳ муножот.

Базм очра бўлиб, улар навосоз,
Кўк гунбазига етарли овоз.

Овози бор эрди, йўқ вужуди,
Ўт бор эди-ю йўқ эрди дуди.

Ёзган уни хатга дасти ҳикмат,
Бир мўъжиза бу, ливойн¹ қудрат.

Ул манзил аро қилиб ажаб базм,
Тошкент сорига қолинди сўнг азм.

Бор унда тушарга яхши бир жой,
Жон бирла кўнгилга роҳатафзой.

Бир боғчаки рашки боғи жаннат,
Ҳожат унга зебу зийнат.

¹ Л и в о — байроқ.

Саҳни тўла неча турли мева,
Бор бир ариғи, чунонки Пева.

Бир парча чирой тўла заминдир,
Бонисен буниги Сирожиддиндир.

Уй соҳибасидир Эътиборхон,
Одобу ҳаё мужассам инсон.

Ҳар инкисига ота Қосимжон,
Бу инсбат ила биз унга меҳмон.

Учди йўл аро машина қушдек,
Хулласки, келиб шу жой тушдик.

Йўл ранжи кетиб, етишти роҳат,
Сухбатлашиб айладик фароғат.

Тонг отди, Ҳабибий ёнга юрдик,
Бир қанча танишни шунда кўрдик.

Суръат била хонасига етдик,
Таъзиятимиз адосин этдик.

Қайтишнинг продаси қилинди,
Кун қайтишида туриб жилинди.

Келдик ўша кун азиз маконга,
Жон роҳати, яъни Андижонга.

Бўлди бу сафар ажаб ягона,
Ҳамроҳлигим қилиб баҳона.

Езмоқ тилагини қилди хома,
Деб, сўнг ўқиганга ёднома.

Дўстларга дебон салому ҳурмат,
Тўхтатди ҳикоясини Улфат.

1980

БАЕНИ ҲОЛ

Аё соҳиб идрок, аҳли назар,
Ўзимдан берай сизга бундай хабар.

Қилай ўз ҳаётим йўлини баён,
ки то айласин кўзгу янглиғ аён.

Не деб сўрсангизким туғилган йилинг,
Тўққиз юз била бир минг олти, билинг.

Имодиддин отим, Қосим ўғлиман
Менга Андижондир шарафлик

ватан

Муаллимлик эрди отамнинг иши,
Бутун умри ичра бўлиб варзиши.

Туғилган ерим «Остона гузар»
Шаҳар ғарбини бу макон кўргузар.

Етимликка қолди валекин бошим,
Онам кетди етганда тўртга ёшим.

Отам ўн ёшимда вафот этдилар,
Юмуб кўзни тарки ҳаёт этдилар.

Отамга тамом айлагач таъзият,
Тоғам қилди сўнгра мени тарбият.

Низомиддин исми тоғам сўрсангиз,
Фаришта каби эрди гар кўрсангиз.

Эди касби деҳқон-у ҳам боғбон,
Менга эрдилар гояти меҳрибон.

Рафиқа эди унга Хонзодахон,
Қуёшдек менга меҳри ҳам бир жаҳон.

Қилиб парвариш, мен етим баччани,
Демай кундузи ё демай кечани.

Отам ҳам онам бўлдилар иккиси,
Димоғимдан учмас уларнинг иси.

Оғир йиллар ўтди совуғ туш каби,
Мен ўсдим улар қўйнида қуш каби.

Улар миннати доимо жондадир,
Улар меҳри маҳкам юрак-қондадир.

Билимга ҳарис эрди кўнглим мудом,
Китоблар ўқишга бериб эҳтимом.

Тоғам менда кўргач билимга ҳавас,
Кўз ўнгида соқлашни ҳам қилди бас.

Саводим чиқарган отам мактаби,
Уқитмоқчи бўлди тоғам матлаби.

Бор эрди тониш унга бир катта зот,
Қиларди кўришганда зўр илтифот.

Ўзи шоир-у яхши хаттот ҳам,
Қадимий улум ичра монанди кам.

Билимда улуғ бақри уммон эди,
Отам бирла ҳам ул қадирдон эди.

Лақаб «Ҳофизу» исми Абдилмажид,
Билимнинг тилисмига нутқи калид.

Унга Жомийю Бедил осори ёд,
Яна Ҳофизу Саъдий ашъори ёд.

Навоий, Фузулийга фикри каманд,
Ҳамиша китобу қалам бирла банд.

Тоғам элтти хуллас билим конига,
Мени ул азиз зотнинг ёнига.

Қабул этдилар яхши фарзанддек,
Сўз айтиб қулумсуб ширин қанддек.

Араб наҳву сарфидан олдим сабақ,
Китоблар ўқиб қанча-қанча варақ.

Очар эрди сўз гоҳи ашъордин,
Аруз баҳридин, нутқу гуфтордин.

Ўқиб унда Саъдий «Гулистон»ини,
Берардим ўқиб Жомий девонини.

Навоий, Фузулийга мафтун бўлиб,
Улар бирла шуғлим¹ туну кун бўлиб.

¹ Ш у ғ л и м — машғул бўлмоқ.

Секин-аста мен майли назм айладим

Ғазал машқини дилда жазм айладим

Бу муддатда бир неча аҳли сухан,

Мени йўқлашиб, тузсалар анжуман:

Ҳабибий бири Сайфийи хушнаво,

Ансийю Маҳжурий ширин адо.

Улар эрдилар сўзда соҳиб ҳунар,

Менга суҳбатни берди кўб баҳралар.

Йиғирма иккига етишди ёшим,

Ҳунар топдилар бир неча тенгдошим

Менга ҳам зарур бўлди топмоқ ҳунар,

Киши ризқи дерлар: ҳунардин унар.

Менга бўлди маъқул хисобот иши,

Бу ишда топар элда ҳурмат киши.

Неча йил бу ишда давом айладим,

Камоли учун эҳтимом айладим.

Арода менга бахт ёрнй бериб,

Адаб боғидин бир неча гул териб.

Ки яъни бўлиб дўст Собир билан,

Ғазал илмида яхши моҳир билан.

Ягона яна шеър илмида зўр,

Ғулом ўғли улким отидир Ғафур.

Улар бирла бўлдим таниш, дўст ҳам,

Тўлиб фикр ишида каму кўст ҳам.

Ғазалга муҳаббат бўлиб беқиёс,

Эл ичра аталдим Навонйшунос.

Навонйга бошланди тўй айламоқ,

Унинг ишларини жустужўй айламоқ.

Билиб, билганимнинг Навонй сўзини,

Менга кўрсатиб илтифотнинг юзини.

Ҳукумат чақирди, қилиб илтифот,

Учиб бордим айлаб қаламни қанот.

Бориб Тошкентни макон айладим,

Улуғлар аро ошён айладим.

Инғилган у жойда билим конлари.

Суҳан илмининг кўб билимдонлари.

Бири Сайидалим Шарафзода ном,
Адаб илмида соҳиб эҳтиром.

Бири эрди Боқий, сўз устози ул,
Сухансозлиғ базмининг сози ул.
Ҳабибийю Маҳжур, Анисий баҳам,
Улар бирла мен ҳам бўлиб ҳамқадам.

Бўлиб икки йил бу билим конида,
Тошиб ҳурмат ул иззат айвонида.
Сиёсат жаҳони топиб ўзгариш,
Ватан бошига тушди бир мушкул иш.

Қи тинчлик самосига тошди булут,
Улуг мамлакатга чокин сочди ўт.
Яқин келди яъни уруш шарпаси,
Фашистлар томондан юруш шарпаси.

Бироз тўхтатилди Навоий иши,
Бориб ўз ишига йиғилган киши.
Мен ўз Андижонимга қўйдим қадам,
Ёронлар аросида бўлдим баҳам.

Бериб ўзини иш бирла ашъорга,
Уқиб мадҳлар боғу гулзорга.
Ватан мадҳида тебратиб гаҳ қалам,
Элим васфини гоҳи айлаб рақам.

Юрардим ва лекин кўринмай ўзим,
Кўринмоққа етмай ўзимнинг кўзим.
Қадирдоним ичра бир хушкалом,
Қилардим уни жон билан эҳтиром.

Кўриб суҳбат ичра мен ул ёрни,
Деди тўплагил барча ашъорни.
Китоб этгали кўшиш оғоз қил,
Мураттаб қилиб, чеҳрасини соз қил.

Замон аҳли кўрсин уларнинг юзин,
Уқиб тингласин барча борлиқ сўзин.
Ўтар чархдек саҳнайи рўзгор,
Китоб айласанг бўлғуси ёдгор.

Унинг сўзларин тингладим жон билан,
Қиришдим сўнг ишга бор имкон билан.

Китоб этгали жаҳл қилдим аён,
Элимга борни айладим армуғон.

Йигиб парчаларни бурунғиларин,
Кўриб қайта-қайта уларнинг барин.

Китоб ҳолига келтириб барчасин,
Чоп этмоққа бердим улар анчасин.

Шукурким, китобимни нашр этдилар,
Ки умрим китобига зар битдилар.

Берилди унга ном «Зебо сабаб»,
Бу отга бўлиб, шеър иншо сабаб.

Таралди эл ичра кичик бир китоб,
Очиб чеҳрасин барчага бениқоб.

Бу давлат бўлиб мен учун дастрас,
Кўнгилга етушди улуғроқ ҳавас.

Ҳавас бирла ҳимматни ёр айладим,
Ки «Девон» тузишга қарор айладим.

Бу иш гарчи эрди қийин мен учун,
Вале гайрат эрмас эди сарнигун.

Киришдим бу ишга ўзимни отиб,
Ҳаром айлаб уйқуни, тонглар отиб.

Ки девон ишини тамом айладим,
Яна чоп этишликни ком айладим.

Босилди агарчи бурунғи китоб,
Фазаллар қилинган эди интиҳоб.

Қолиб эрди бир қанча ашъорлар,
Узоғ йилгилар, янги осорлар.

Рубоий, туюқ ҳам мухаммасларим,
Ки сўз боғида баргинаврасларим.

Ёқиб шавқ ўти кўнглим оромини,
Ватан мадҳида топди илҳомини.

Бажо келтириб, неки шарти адаб,
Муҳайё қилиб қанча бўлса талаб.

Ки девон русумини қилдим бажо,
Қилиб нашр элига яна илтижо.

Ешим ҳам етиб саккиз ўнга букун,
Шу бу нашр учундир умидим бутун.

Бу девон агар кўрса олам юзин,
Баён этса элга кўнгилнинг сўзин.
Муяссар бўлур меҳнатим роҳати,
Етиб келганидек шарафсоати.
Агар бўлса бу, завқ уйига келид,
Бўлур менга ҳосил кутилган умид.
Шу бирла сўзин Улфат айлаб тамом,
Ўқувчига дер сиздқ ила ассалом.

1984

МУНДАРИЖА

Ғазаллар

Мадҳия	3
Ленин бобо (Мувашшаҳ)	4
Ватан меҳри	5
Давлат менга	6
Шайдо	7
Ватан майдошига	8
Устига	9
Тухфа	10
Инқилоб	11
Иттифоқ	12
Китоб	13
Баҳона қилиб	14
Дўст	15
Тор-мор айлар пайт	16
Абас	17
Эҳтиёж	18
Каж	19
Илож	20
Хараж	21
Қора соч	22
Фараҳ	23
Қадаҳ	24
Чарх	25
Талх	26
Эй паризод	27
Кетди ёр	28
Қогоз	29
Тоғлар	30
Қилур	31
Давронлар	32
Жононлар	33
Чодир	34
Сарвиноз	35
Мархабо, наврўз	36

Ҳануз	37
Китобатингиз	38
Ёр серноз	39
Бўла олмас	40
Жонон эмас	41
Ёрим келур эмнш	42
Боғ эмнш	43
Холис	44
Халос	45
Файз	46
Ғараз	47
Хат	48
Лафз	49
Тамаъ	50
Парво тамаъ	51
Май мадҳи	52
Атрофи тоғ	53
Боғ	54
Тараф	55
Дилбарим	56
Сарф	57
Сен оламда тоқ	58
Ишқ	59
Дилрабо йўқ	60
Ижтиноб этдинг	61
Кўзинг	62
Ёри йўқ анинг	63
Ўзбекистон республикаси ва Ўзбекистон компар- тиясининг 60 йиллигига табрик	64
Ешлик	65
Гулбоғдек	66
Гўзалроқ сөз қил	67
Ҳусну жамол	68
Май байрами : : :	69
Кўрдим	70
Бўлди олам чархфом	71
Ҳабибийга мактуб	72
Ешларга : : :	74
Намангон	75
Интизорингман	76
Шукрона	77
Водийн Фарғона бу	78
Хуршидму, Қамарму	79
Байрам тонгин илҳоми бу	80

Паризодим	81
Айламайсанму	82
Қадингга вола	83
Иншо ўзгача	84
Сарв боғ ичра	85
Умрнинг баҳори қизча	86
Келди	87
Уйнади	88
Юзин кўргач...	89
Қутлов	90

Мустазодлар

Фахр айла кўнгил	92
Ғам қайдидин озод	93
Шараф-шон	94

Таржеъбанд

Бу замон ҳай-ҳай	95
Рубонийлар	97
Туяқлар	98

Мухаммаслар

Кўз қаросини ҳал қилиб. (Навойи ғазалига мухаммас)	100
Ишқ офати жондир (Фузулий ғазалига мухаммас)	102
Қачон бўлғай мушарраф (Фузулий ғазалига мухаммас)	104
Жамолинг васфини (Бобур ғазалига мухаммас)	105
Дилрабо Мактуб (Ҳабибий ғазалига мухаммас)	106
Аҳбоби билан (Собир Абдулла ғазалига мухаммас)	108
Нон (Мушқин ғазалига мухаммас)	110
Етти ўн ёшинг сенинг (Шоир В. Саъдуллага)	112
Доми гисуси (Сайфий ва Боқир ғазалига мухаммас)	113

Мусаддаслар

Меҳнат қаҳрамонларига	115
Озод Октябрь	117

Мушоаралар

Шайдога ўт (Боқий, Ҳабибий, Улфатлар)	118
Сарвари аҳбоб келур (Сайфий ва Улфат)	119
Чаман-чаман (Улфат ва Ҳошимжон Раззоқов)	120

Шеърӣ таърих

Набирам Музаффар таваллудига	125
--	-----

Марсиялар

Шоир «Хуррам» вафотига	127
Ўзбекистон халқ шоири Чархийга	129
Ҳошимжон Раззоқовга	131
Шоир Ҳайитбой Азимовга	133
Рафиқам Ҳабибахон вафотига	135

Маснавий

Қутлов (Ғ. Охунбобоев номидаги Андижон Давлат музикали драма ва комедия театри 50 ёшда)	137
--	-----

Қасида

Қутлов (Тўхтасин Жалолов 70 ёшда)	139
Нома. (Шоир Чархий мактубига жавоб)	142

Саёҳатнома

Тошкент сафари	: 145
Баёни ҳол	: : 150

На узбекском языке

УЛФАТ

ЦВЕТУЩИЙ САД

С т и х и

Редактор *М. Ҳайдаров*
Рассом *А. Мамажонов*
Расмлар редактори *А. Бобров*
Техн. редактор *Н. Сейдуалиева*
Корректор *Ш. Собирова*

ИБ № 3893

Босмахонага берилди. 11. 09. 87. Босишга руҳсат этилди 29. 01. 88.
Р. — 16033. Формати 70×90^{1/32}. Босмахона қоғоз. № 2 Адабий
гарнитура. Юқори босма. Шартли босма л. 5,85. Шартли кр.—
оттиск 5,99. Нашр л. 3,92. Тиражи. 10000. Заказ № 2. Баҳоси
45 т. Шартнома 39—87.

Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти.
700129. Тошкент, Новоний кўчаси, 30.

Ўзбекистон СССР Нашриёт полиграфия ва китоб савдоси ишлари
Давлат комитети «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бир-
лашмасининг 2-босмахонаси. Янгийўл, Самарқанд кўчаси, 44.